

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 136. — Štev. 136.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 11, 1936 — CETREK, 11. JUNIJA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

HOOVER GLAVNI GOVORNİK NA REPUBL. KONVENCII

ZA REPUBL. PREDSEDNIŠKEGA
KANDIDATA BO NEDVOMNO
IMENOVAN GOV. A. LANDON

Po mnenju bivšega predsednika Hoovera bi povzročal nadaljni obstoj "New Dealu" narodu nezno trpljenje. — Vse zavedne Američane je pozval k boju za svobodo. — Demokrat Farley očita Steiweru, da ne veruje svojim lastnim besedam.

CLEVELAND, O., 10. junija. — Danes je nastopil na republikanski narodni konvenciji kot glavni govornik bivši predsednik Herbert Hoover.

Njegov govor je bil naperjen skoro izključno proti Rooseveltovemu "New Dealu", ki ga je primerjal s pohodom socijalističnih in fašističnih diktatur v Evropi.

Ameriški narod je pozival na križarsko vojno za svobodo ter zaključil z besedami: — Dovolj je bilo umika. Vrniti se moramo ter zavzeti trdnjave svobode. Le na ta način se bo Amerika vzdržala. Le na ta način nam bo mogoče zaščititi našo dedščino ter duhovno bodočnost naših otrok. Ako to storimo, nam bodo naši potomci hvaležni in bomo deležni božjega blagoslova.

Značilna je bila njegova napoved, da bi nadaljnji obstoj "New Dealu" prinesel amerškemu narodu nezno trpljenje.

CLEVELAND, Ohio, 10. junija. — Republikanska stranka je že izdelala program, po katerem bo upravljala deželo, če se ji bo posrečilo dospeti na krmilo.

Jutri ali pojutrišnjem bo nominiran republikanski predsedniški kandidat. Kot tak pride v poštev skoro izključno le governor države Kansas, Alf Landon, ki je protežiranec časopisnega kralja Randolpha Hearsta.

Včerajšnji dan konvencije je bil posvečen bivšemu predsedniku Hooveru, ki se je v dve uri trajajočem govoru znašal nad "New Dealom".

Ko je stopil na govorniško tribuno, so mu začeli delegati strahovito ploskati. Ploskanje je ponehalo šele po tridesetih minutah. Cele pol ure so kričali delegatje: — Mi hočemo Hoovera! Mi hočemo Hoovera!

Med Hooverovim govorom so v sosednjih dvorah zborovali razni konvenčni odseki. Največja težava je bila s sestavljanjem strankinega programa.

Governor Landon dobiva čedalje več pristašev. Včeraj so se odločili zanj tudi delegati iz newyorške države in Pennsylvanije.

Spočetka se je splošno domnevalo, da bo izvajal na konvencijo odločilen vpliv senator Borah iz Idaho, toda stari ameriški državnik stopa bolj in bolj v ozadje.

WASHINGTON, D. C., 10. junija. — Generalni poštni mojster Farley, predsednik demokratskega narodnega odbora, je danes komentiral govor senatorja Setiwera, ki ga je imel včeraj pred republikansko narodno konvencijo.

— Najbolj značilno je, — je dejal Farley, da ni Steiwer niti z besedico omenil stvari, ki so se dogajale v zadnjih štirih letih republikanske administracije. Rekel je pa nekaj, česar, se bo bridko kesal. Izjavil je namreč: — Kakor smo delali prej, tako bomo delali tudi v bodoče.

— Sicer pa Steiwer sam ne veruje svojim besedam, — je nadaljeval Farley. — Čemu pa ni v nastopal soglasno s svojimi sedanji izjavami? Steiwer je glasoval za devet izmed trinajst najvažnejših postav "New Dealu".

Blumu se mudi s socijalnimi reformami

LASTNINA HAUPTMANNA IZROČENA VDOVI

Pred izročitvijo se je državni pravdnik posvetoval z Wilentzom. — Dokazilni predmeti niso bili izročeni.

TRENTON, N. J., 10. junija. — Državni pravdnik Anthony M. Hauck je v Flemingtonu izjavil, da je pripravljen Hauptmannovi vdovi izročiti vse stvari, ki so bile nekdanjemu Hauptmannu odvzete. Izvzeti so oni predmeti, ki so služili proti Hauptmannu kot obtežilni material.

Hauptmannova vdova Ana je Haucka pismeno prosila za te stvari, toda Hauck se bo še prej posvetoval o tem z generalnim pravdnikom Wilentzom. Ana Hauptmann je že pred dvema tednoma pisala Haucku in ga prosila, da ji izroči avtomobil in radio, ki je veljal \$400 in druge stvari, ki so bile zaplenjene po Hauptmannovi aretaciji. Vendar pa vdova ni zahtevala stvari, ki so služile kot obtežilni material proti njenemu možu. Hauck hoče vse te predmete obdržati, ako bi še kdaj prišlo do kakšnega procesa zaradi sokrivde pri zločinu. Hauck je sicer mnenja, da je bil Hauptmann sam krivec, vendar pa bo iz previdnosti predmete za vsak slučaj obdržal. Iz istega razloga bo tudi del odkupnine v znesku \$14,700 pridržal v Washingtonu, za to pa bo Lindbergh prejel druge bankovce.

Kot znano, je Lindbergh plačal \$50,000 odkupnine, toda ne bo dobil več kot \$14,700, ker je Hauptmann po mnenju oblasti ostal denar zapravljal. Kot je bilo dognano pri sodniški obravnavi v Flemingtonu, je Hauptmannu za razne bonde izdal \$16,942, njegova bančna vloga je znašala \$9,073, na neko posestvo je posodil \$3,750, Fischu pa je plačal za kože \$5000.

ZIONCHEK POBEGNIL IZ BOLNIŠNICE

WASHINGTON, D. C., 10. junija. — Kongresnik Marion A. Zionchek, ki se je nahajal v opazovalnem oddelku v Gallinger bolnišnici, je za nekaj časa pobegnil iz bolnišnice.

Zionchek je skočil skozi okno svoje sobe v pritličju v bolnišniški obleki in je kadil cigaro. Kot pravijo bolniški uslužbeni, je Zionchek teklen po vrtu in kričal, da mu je obleka letela po zraku. Toda uslužbenecem se je pustil mirno prijeti, nakar je bil odpeljan v svojo sobo.

Advertise in
"Glas Naroda"

NOV USPEH BELGIJSKIH FAŠISTOV

Rexisti so pri volitvah dosegli velik uspeh. — Kabinet bo zopet sestavljen van Zeeland.

BRUSELJ, Belgija, 9. junija. Stari socijalistični voditelj Emile Vandervelde je bil prisiljen kralju vrniti poverjeno mu nalogo, da sestavi novi kabinet in kralj Leopold je takoj nato naprosil dosedanjega ministrskega predsednika Paula van Zeelanda, da prevzame to nalogo. Po sedanjem položaju je mogoče samo kabinet, ki bo sestavljen iz socialistov, katolikov in liberalov.

Medtem pa je fašistični voditelj rexistov Leon Degrelles, ki ni hodil zastoj v šolo pri celih in polovičnih evropskih diktatorjih, za svojo zastavo dobil veliko zmago, kajti rexisti so dobili 78 sedežev in največ na škodo katolikov, iz katerih večinoma sestojijo njihove vrste.

ANTWERP, Belgija, 9. junija. — 10,000 pristaniškim delavcem, ki so pred enim tednom za višje plače zastavali, se ni posrečilo pregovoriti kovinskih delavcev, da bi se jim pridružili v stavki. Pa tudi če tako je stavka prizadela mestu veliko škodo. Konec preteklega tedna je dospelo v pristanišče samo 6 parnikov. Stavkarji dovolijo samo, da je s parnikov razložena pšenica.

SCHUSCHNIGG JE POSVARIL NASPROTNIKE

Kanceler pravi, da je vladna kosa vsem nemirom. Italija ni v zvezi z Nemčijo. — V domovinski fronti monarhisti.

DUNAJ, Avstrija, 10. junija. Na prvem zborovanju 60,000 članov domovinske fronte je kanceler dr. Kurt Schuschnigg povdarjal, da želi Avstrija živeti v miru z vsako državo, vključno Nemčijo, pod pogojem da vsaka država spoštuje neodvisnost Avstrije.

V svojem govoru je Schuschnigg hvalil bivšega podkancelerja kneza Starhemberga, toda je dodal, da je avstrijska vlada dovolj močna, da more nastopiti proti vsem sovražnostim, pa naj pridejo od leve ali desne.

Med člani domovinske fronte je bilo okoli 4000 legitimistov (monarhistov) s starimi avstrijskimi črno-zoltimi zastavami. Iz tega je razvidno, da so monarhisti postali neločljiv del domovinske fronte.

RIM, Italija, 10. junija. — Italija bo obdržala neodvisno

MUSSOLINI OPUSTIL TRI MINISTRSTVA

Njegov zet grof Ciano je postal vnanji minister. Mussolini še vedno poveljnik obrambne sile in policije.

RIM, Italija, 10. junija. — Mussolini je zopet reorganiziral svojo vlado in je za vnanjega ministra imenoval svojega zeta grofa Galeazza Ciana, vsled česar vlada splošno domneva, da je s tem grof Ciano namenjen za Mussolinijevega naslednika.

S to spremembo v vladi je Mussolini opustil svojo osebnostno večino pri vladi. Izmed 15 ministrskih mest jih je imel 8, sedaj pa si jih je obdržal samo še 5.

Grof Ciano je star šele 33 let in je najmlajši vnanji minister na svetu. Poročen je z Mussolinijevo hčerjo Eddo.

Novi vnanji minister je bil do sedaj propagandni minister pa je to mesto za nekaj časa opustil ter je služil v abesinski vojni kot poveljnik letalskega oddelka "desperati". V tem oddelku sta tudi služila dva Mussolinijeva sinova.

Podtajnik vnanjega ministra Fulvio Suvich, ki je v italijanski vnanji politiki igral važno vlogo, je odstopil. Mussolini je Suvichu pisal pismo, v katerem hvali njegovo štiriletno delo v vnanjem ministrstvu ter mu sporoča, da je zanj namenil "visoko zaupno mesto".

Mesto Suvicha bo kot podtajnik vnanjega ministra dosegal poslanik v Varšavi Giuseppe Bastianini.

Mussolini se je tudi odpovedal ministrskim mestom za kolonije in korporacije.

Kot doslej, pa bo ostal Mussolini še ministrski predsednik, notranji, vojni, mornariški in zrakoplovni minister in bo imel pod svojim poveljstvom celo italijansko obrambno silo in policijo.

Grof Ciano je bil že tudi v diplomatski službi. Bil je generalni konzul v Šanghaju in pozneje atašej italijanskega poslaštva pri Vatikanu.

stališče do Francije in Nemčije, kot pravi nek visok fašistični uradnik, ki je obenem zanimal, da bi bila Italija sklenila z Nemčijo nenapadno pogodbo. Toda listi odkrito namigavajo, da se bo Italija zvezala z Nemčijo, ako bo Italija prisiljena izstopiti iz Lige Narodov.

BERLIN, Nemčija, 10. junija. — Nek uradnik nemškega vnanjega urada je rekel:

"To je nekaj novega za nas," ko je bil opozorjen na Mussolinijevo grožnjo, da se bo Italija zvezala z Nemčijo, ako Lige Narodov ne bo proti njej opustila sankcij.

INDUSTRIJSKI DELAVCI SO SOLIDARNI S PREMOGARJI

PARIZ, Francija, 10. junija. — "Vsaka minuta šteje," je rekel ministrski predsednik Leon Blum v poslanski zbornici, od katere je zahteval takojšnji sprejem novih socijalnih postav, da bodo stavke, ki se vedno bolj razširjajo, ustavljene. Socijalistični ministrski predsednik je poslanski zbornici predložil predloge glede 40-urnega tedenskega dela, o plačanih počitnicah, o priznanju delavskih organizacij in za obnovev prikrajšanih pokojnin.

PREPREČEN PREOBRAT NA ŠPANSKEM

Vlada je odkrila monarhistično zaroto. — Postava za varnost države pred kortesom.

MADRID, Španija, 10. junija. — Načrt za postavu za varstvo republike, ki bo imela namen napraviti konec terorističnemu delovanju, bo, kot pravi notranji minister Garzon, v kratkem predložen kortezu, ki jo bo takoj sprejel.

To postopanje utemeljuje vlada s tem, da povdarja, da je po volitvah v februarju v raznih izgrelih izgubilo življenj 175 oseb, da jih je bilo ranjenih 749 in da je bilo požganih 100 cerkva in samostanov. Škoda, ki jo je cerkev vsled tega trpela, znaša več milijonov pesetov.

Neposredni vzrok za te vladne predloge pa ni sindikalistična in arnarhistična nevarnost temveč monarhistična zarota, katero je odkrila policija.

V poslopu glavnega stana sindikalistov je policija našla 400 uniform civilnih gardistov. Policija domneva, da so se teroristi hoteli poslužiti teh uniform, da bi izgledali kot policisti in bi povzročili zmešnjava.

Stavke na več krajih dežele ovirajo industrijsko življenje. Urad asturske premogarske družbe je bil poškodovan, ko je v poslopu eksplodirala bomba, katero so najbrže položili sindikalistični stavkarji.

STAVKARSKI NEMIRI V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, Jugoslavija, 10. junija. — Osem oseb je bilo težko ranjenih in še več se jih zdravi zaradi ran, ko je prišlo do velikih izgrediv, ko je več tisoč stavkujočih zidarjev skušalo prirediti zborovanje na prostem.

Policija je zborovanje prepovedala; ker pa se stavkarji na zahtevo policije niso hoteli raziti, je pričela policija streljati.

V raznih krajih Jugoslavije je bilo zadnje tedne ubitih več stavkarjev v spopadih s policijo.

Vsled neugodnega položaja v premogarski stavki in vsled različnih drugih stavk na raznih krajih dežele je bil Blum prisiljen naglo delati, ker se do sedaj navzlic načelnim sporazumom z delavci še ni posrečilo napotiti milijona stavkarjev, da bi se vrnili na delo.

Več agitatorjev, ki so se zavzemali za nadaljevanje stavke, in pri katerih je bilo najdeno orožje, se nahaja v zapori. Komunistični poslanci so vprašali notranjega ministra Roger Salengra, ako je resnica, da je v Parizu vojaštvo in orožništvo pripravljeno proti stavkarjem.

Poslanska zbornica je ugodila Blumovim zahtevam in imenovala odbor 33 članov, ki bo razpravljal o njegovih predlogih. Odbor bo že mogoče v četrtek zbornici poročal, zbornica pa bo že v petek sprejela postavu, tako da jih v soboto dobi senat in so prihodnji teden že uveljavljene.

Poleg tega je Blum stavil vladno predlogo glede preuredbe Francoske banke.

Po načelnem sporazumu med delodajalci in organiziranimi delavci se pojavljajo nove težkoče, ker je bilo dogovorjeno, da je potrebno skleniti pogodbe z vsakim delodajalcem posebej, ker se do sedaj delodajalci navadno niso držali dogovorov, ki so jih sklenili z delavci. Poleg tega pa se pogajanja glede tega zelo zavlačujejo in delavci se ne marajo vrniti na delo, dokler niso sklenjene jasne pogodbe.

V severnem delu Francije se obsežna premogarska stavka še vedno nadaljuje. Pri sporazumu med delodajalci in delavskimi unijami premogarji niso bili vdeleženi in so pričeli samostojni stavko, ker pri \$40 plače na mesec ne morejo izhajati.

Na stavki je od 150,000 do 195,000 premogarjev. V podporo premogarskih zahtev je v severni Franciji tudi zastavalo več delavcev v raznih industrijah.

DAVEK NA ŽGANJE V NEW YORKU

ALBANY, N. Y., 10. junija. Davčni komisar za državo New York, Mark Graves, je naznanil, da je prišlo v državno zakladnico na davkih na opojne pijače v maju letošnjega leta \$1,731,414 ali \$177,584 več kot v maju lanskega leta.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopolni brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da nam tudi prejšnje bivalisne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

MUSSOLINI IN ANGLIJA

Pariski "Echo de Paris" objavlja razgovor svojega rimskega poročevalca z Mussolinijem, ki je podal zelo zanimive izjave v pogledu stališča Italije k vsem aktualnim problemom mednarodne politike.

Njegove izjave tolmačijo kot nekako mirovno ponudbo Angliji. Mussolini ponuja svoje sodelovanje za rešitev evropskih problemov pod pogojem, da se obnovi streska fronta in reformira Liga narodov.

Prvi in glavni pogoj za sodelovanje Italije, je izjavil Mussolini med drugim, pa je takojšnja ukinitve sankcij. Sankcije naj se preklicajo in ukinejo že na junjskem izrednem za sedanjega sveta Lige. Če se to zgodi, bo s tem stopila Italija v vrsto onih držav, ki so s svojim položajem zadovoljne.

Male države ob Sredozemskem morju se nimajo ničesar bati od Italije. Italija je odločena ohraniti svoje prijateljske pogodbe z Grčijo in Turčijo.

V Albaniji je edini cilj Italije, da se zagotovi in ohrani neodvisnost Albanije. Kar se tiče obnove prijateljskih odnosov v Sredozemskem morju, Italija ne bo podvzela nikake iniciative, dokler se proti njej izvajajo sankcije.

Na vprašanje, ali namerava osnovati črnsko armado v svojih kolonijah, je Mussolini odvrnil, da ji to ni potrebno. Italija lahko mobilizira 37 letnikov in postavi pod orožje 8 milijonov vojakov. Zato ne potrebuje črnske armade v Evropi, ne v Afriki. Italija bo takoj odpoklicala svoje čete iz Libije, čim umakne Anglija svojo mornarico s Sredozemskega morja.

ČRNA LEGIJA

V Detroitu je bilo nedavno aretiranih trinajst članov Črne legije. Obtoženi so bili umora Charlesa Poolea. Umorili so ga baje zato, ker je pretepal svojo ženo.

Časopisje že precej časa poroča o skrivnostni Črni legiji. Poročila pa niso točna. Ali je mogoče namen meščanskega časopisja z netočnimi poročili odvrti pozornost od te organizacije.

Iz zanesljivih virov je znano, da ima Črna legija samo v državi Michigan skoro stoletdeset tisoč članov.

Doslej ni še noben časopis objavil niti površnega seznama članov. Čemu ne? No, ker so z organizacijo v zvezi politiki, policisti in druge osebe, ki se udeležujejo v javnem življenju.

V Pontiac, Mich., je baje nad polovico policistov članov te organizacije, ki je politično in vojaško organizirana ter je izrazito fašističnega značaja.

Po Detroitu je precej razširjeno mnenje, da je bila Črna legija organizirana na ljubo republikanski stranki. Svoj urad ima v Wolverine Republican League, in skoro vsi zgoraj omenjeni črni legijonasi so člani Wolverine Republican League, katere pa seveda odločno taji vsako zvezo z njimi.

Še bolj značilen je pa dogodek, ki se je odigral meseca marca. Legijonasa Davis in Rushing, ki sta soobtožena umora Charlesa Poolea, sta bila tedaj aretirana zaradi nošnje orožja. Sodišče ju je oprostilo.

Zagovarjal ju je odvetnik, ki je voditelj Wolverine Republican League.

Slehernega, ki hočejo biti včlanjen v Črno Legijo, vprašajo pred sprejemom, če je pripravljen z orožjem nastopiti proti Židom, katoličanom in zamorcem.

Preiskava politične delavnosti te organizacije bi ne dvomno razkrila zelo zanimiva dejstva.

Mogoče bi se dalo na ta način pojasniti atentate na glavni stan socijalistične stranke v državi Michigan ter napade na Delavske domove in delavska stanovanja.

Preiskava bi pa ne smela biti poverjena okrajnim policijskim oblastim, pač pa zvezni vladi in njenim agentom, kajti Črna legija, (ki ni nič drugega kot Kukulskanci v črni namesto beli rjuhi) se širi po vsej deželi in je sramota za Ameriko.

OGLAŠUJTE V LISTU
"GLAS NARODA"

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

O bodočnosti naših podpornih organizacij.

Nobena stvar v življenju ne izuči človeka toliko, kakor lastna izkušnja. Ti uči svojega otroka še tako pridno, dajaj mu vse mogoče vzglede iz življenja — vse nič ne pomaga. Vsak človek gre od svojega prvega začetka skozi vse življenjske izkušnje in le to zaleže, kar se sam izuči.

Torej bom pisal najprej o lastnih izkušnjah, ki sem jih imel na polju društvenega zavarovanja.

Bit sem član neke velike angleške organizacije polnih petnajst let. Plačeval sem primeroma tako vsoto na mesec, kakor jo kaže lestvica N.F.C. of A. — torej lestvica, na podlagi katere posluje večina naših podpornih organizacij.

Leta 1928 je konvencija sklenila, da prenese vse člane, ki so pristopili pred letom 1919, na novo tabelo, po kateri bi bile zavarovalne police nekaj vredne, kadar so pri zavarovalnih družbah. In to ne po letih, kakor smo jih imeli, ko smo pristopili, ampak po zadnji starosti.

Plačeval sem vseh petnajst let po \$3.50 na mesec za zavarovalnino \$2000. Plačal sem torej v vsem času nekaj nad šeststo dolarjev in to računano brez obresti.

Kar nas je bilo članov, ki smo pristopili pred letom 1919, smo seveda iskali sodne pomoči. Šlo je skozi vse instance in v najvišji smo izgubili. Sodnik je razsodil, da je življenje organizacije več, kakor pa življenje posameznih članov. In leta 1929 pride k meni poseben zastopnik te organizacije in mi ponudi, da se zavarjem po novo vzprejeti lestvici.

Dobro. Kaj pa z asessmentom? Mesto \$3.50, kar sem plačeval poprej, bi po novi tabeli plačeval še enkrat toliko, to je \$7, za enako zavarovalnino.

Seveda niso vsi protesti nič pomagali. Plačaj ali pusti — in pustil sem. Zakaj če bi bil tedaj hotel vzeti za enak znesek zavarovalnino pri varni in solidni zavarovalni družbi, bi jo bil dobil ceneje.

Temu dodam še en slučaj. Član sem še danes neke velike organizacije — ženske — nad dvajset let. Imela je taka pravila, da če je žena članica, lahko pristopi tudi njen mož. Tako sem prišel notri, plačujem dvajset let po \$3.50 za \$2000 zavarovalnino.

Letos meseca februarja pa dobim pismo iz glavnega urada, da mi nujno svetujejo, naj iz svoje volje prestopim v novo lestvico, po kateri bo imela zavarovalna polica veljavo. Če bi kdaj ne plačal pravočasno asessmenta, se bo vzel iz zavarovalnine. Kot poseben privilegij je bil: ako prestopim še tisti mesec, mi bodo "šenkali" pet let moje sedanjo starost, če pa znižam zavarovalnino samo na en tisoč, bo pa ta "šenk" povišan na deset let.

In asessment? Oh, tako, z ozirom na "šenk" bo znašal okoli \$5.60 na mesec. Če pa zamudim, mi bodo kasneje računali po sedanji polni starosti, kar bi tudi prišlo primeroma na \$7 na mesec.

Jaz sem protestiral na glavni urad. Pisal sem, če je to na gradba za nas starejše člane, ki smo zvesto držali organizacijo. Danes, ko so časi slabi, ko smo vsled naših let manj zmorni za služiti, kakor tedaj, ko smo pristopili, se nam daje take "nagrade" in obdavi z dodatnimi asessmenti.

Odpisali so mi z veliko in dolgo razlogo o "dobrotah", ki jih bom imel po novi lestvi. Čim

bolj sem študiral te "dobrote", toliko bolj sem prihajal do prepričanja, da je namen organizacije v tem, kakor v prejšnjem slučaju, le eden: iznebiti se starejših članov in s tem seveda oblikacij organizacije.

Rekli so, da lahko ostanem kot član pod dosedanjimi pogoji. Toda: fondi za to zavarovanje se krčijo in kar ima pričakovati za bodočnost, bo povišan asessment.

Mogoče bo kdo rekel: te organizacije niso tako dobre, kakor naše. V pojasnilo tega povem, da so po mojih mislih dobre organizacije. Vsaka izmed teh odklanja članstvo iz kakih dva ducata poklicev — koder je kakoli bolj nevarno delo — pa odklanjajo prosilce. Tako ne vzprejemo nobenega premožarja, ker dela v jami, kar je nevarno. Če bi se tega držale naše organizacije, bi odpadlo polovico vsega članstva.

Mogoče so majhne? Tudi to ne. Prva organizacija, ki sem jo pustil pred šestimi leti, je stela desetkrat toliko članstva, kakor naša najmočnejša enota. Druga pa ima dvakrat toliko članov, kakor vse naše jugoslovanske podporne organizacije skupaj. Poleg tega je prednost druge organizacije, da je ženska — kot vemo, žive ženske delj od moških, so bolj trdne in nikjer ne opravljajo tako težkih ali nevarnih del, kakor moški.

Odkod pa je prišlo to, da preminjajo te organizacije svoje tabele za starejše člane? Pri prvi je bila vzrok svetovna vojna. Tedaj je bila precej velika, toda v leto kasneje se je pokazalo, da morajo nekako zvišati prejemke, če hočejo ohraniti organizacijo. In deset let kasneje so postavili vse starejše članstvo pred alternativo: ali vzemi tako, kakor imamo, ali pusti vse skupaj.

To je bilo pri prvi organizaciji. In pri drugi, katero član sem še danes? Kriza zadnjih sedmih let. Vse organizacije so izgubile na svojih investicijah. A ne samo to. Obrestna mera pada naglo povsod. Federalna vlada je zmožna danes prodati vse svoje oblikacije z obrestno mero pod dva procenta. Mesto New York dobi danes lažje denar za polovico tistih obresti, kakor pred par leti.

In tako gre povsod. A pojde še delj. Najboljše investicije v preteklih letih so bile "public utility" in železnice. Ne smem pozabiti tudi zemljiš-

kih "morgečov" glede katerih so pred nekaj leti mladi "strokovnjaki" razpravljali na dolgo in široko pri neki podporni organizaciji. Konec konca je bil ta: ni boljsega, varnejšega itd. investiranja, kakor v zemljiščih, ki so večna. To je sicer res, da so večna, toda njihova vrednost vstaja in pada, kakor pri vsaki vrednostni listini. In organizacije so danes — vse, ne samo naše — tako tepene pri zemljiščih, kakor pri bondih in drugih oblikacijah.

Omenil sem prej "public utility" in železnice. Ogromne milijarde so investirane v njih. Bojim se, da bo velika večina teh vsot izgubljena. Če bi danes likvidirale "public utility" in železnice, ne verjamem, da se dobi več kakor kvoder na dolar.

Temu se ni treba čuditi — tako je kapitalistično gospodarstvo povsod.

Ko človek gre skozi take izkušnje, se nehoti vpraša: ja, kako je pa pri nas z našimi podpornimi organizacijami? Vse dobro — od nikjer se nič ne sliši.

Ampak ni tako. Tudi pri nas so tihi problemi — o prvem in najvažnejšem sem razpravljal v zadnjem članku. To je novo članstvo. Imamo pa poleg tega še vseh drugih, katerih nimajo angleške organizacije.

Vseh jugoslovanskih podpornih organizacij je po statistiki Mr. Mladinec šestnajst. Od teh jih imamo Slovenci nič manj, kakor deset — vzel sem vmes tudi Slovensko Hrvaško zvezo v Calumetu in pa Slovensko žensko zvezo, ki ni prav za prav podporne organizacije, ampak socialna. Vendar pa pobira redne asemente in ima oblikacije v obliki pogrebništvov do svojih članic.

Torej deset podpornih organizacij imamo mi, Slovenci, četudi nas ne bo danes več, kakor okoli stoletdeset tisoč v Ameriki. Skupno število vseh naših podpornih organizacij sicer kaže, da imamo 138,698 ljudi zavarovanih, ampak na to ne moremo iti. Kdor je pri podpornih društvih, je navadno pri dveh ali celo treh. Zraven tega pa je v naših organizacijah tudi veliko število Hrvatov, o katerih se mi zdi, da rajši pristopajo k nam, kakor k svoji organizaciji.

Torej za poldrugototisoč naših ljudi držimo deset organizacij. To pomenja: deset glavnih odborov, deset uprav in deset konvencij na vsakih par let. Ne samo to: pomeni nadalje pet samostojnih glasil, a obeta se nam jih še več. Pri zadnji konvenciji je SSPZ sklenila izdati svoje glasilo in namerava ga tudi v Clevelandu.

Če bi zdaj imeli namesto desetih podpornih organizacij eno samo, bi bila za naše razmere velika in mogočna. V primeri z angleškimi organizacijami pa precej majhna.

Ni treba, da je človek posebno učen ali brihten, da pride do prepričanja, da je število naših organizacij daleč preveliko. In baš tukaj pokažemo tisto našo slabost, ki ne pozna nobene meje in presodka. Čemu toliko organizacij, ko bi bila ena sama dovolj? Čemu toliko glasil, ko bi eno zadostovalo? Čemu toliko stroškov na deset delov, ko bi se dale prihraniti dve tretjini od vsega?

Imamo vesplošno vražanje, na katero ne vemo odgovor. Če govoriš z našim človekom o tem, ti bo potrdil, da je to neumno, nezdružno in neekonomično. A kljub temu se ni do danes še nič zgodilo, da bi se to odpravilo ali izboljšalo.

Kako ne? Ali nismo imeli odbore za združitev na vseh straneh? Seveda smo jih in še jih imamo. A združitev nismo dočakali druge, kakor da je par organizacij prenehalo, to se pravi: združile so se. Ampak ta združitev je bila taka, kakor če pes vjame zajca: močnejši je požrl slabšega.

Da nismo združitev nikdar resno jemali, se vidi najbolj po tem, da so vodili te posle ljudje, ki so bili v odborih tistih organizacij. To pove dovolj. Zakaj nikdo se ne odpove rad kruhu. Spominjam se nekega slučaja: bil sem voljen v odbor, da zedinimo dva društva v enega. Grem na sejo in razložim vse ugodnosti tega koraka. Pritrjevali so vsi in če bi bilo glasovanje tedaj, bi bil mogoče en sam človek proti. No, tisti človek je stavil predlog, da bodo odločili kasneje in nam dali vedeti.

Tisto "kasneje" se je vršilo na bodoči seji drugi mesec. In rezultat je bil: se ne združimo. Vzrok? Tajnik je hodil od člana do člana in jih pregovoril dovolj, da je misel propadla. Čemu združitev, ko bi bil on ob svoj desetak, ki ga zasluži vsak mesec? Pri skupnem društvu je vedel, da ne bo nič zanj, ker je preveč zmognil. Torej: boljše je, drži to, kar imaš, kakor pa tvegati svojo pozicijo v negotovo bodočnost.

Primeroma tako je pri vseh združitvah naših organizacij. Tisti, ki se boje za stoličke in kruhe, so odborniki. Najpoprej se podpirajo sami med sabo, kar jih je pri eni organizaciji. Potem gredo med svoje zveste pristaše znanj, katerih ni težko dobiti. Navaden človek podležo že, če mu samo lepo piha na dušo. Kar je bolj "trdih", se jih pridobi pa z obljubo kakega stolčka v glavnih odborih, pa gre.

A nekaj se mora storiti, čim prej tem boljše. Drugače ne pojde. Naj nikdo ne bo tak optimist, da bi mogli vzdržati naše podporne organizacije delj časa, če ostanemo pri tem, kar imamo.

Če hočemo, da dosežemo kaj pri naši mladini, jim moramo pokazati vsaj nekaj, kar ji bo deloma imponiralo. Sli bi lahko potem tudi med druge bratske narode ali med Američane same in bi tudi kod uspeli. Vedite, da štejejo naše največje organizacije vsaka zase komaj toliko članstva, kolikor ga dobi ena dobra angleška organizacija v eni sami kampanji.

Za vse to je še čas, ampak dolgo ne bo. Naj se zgodi, da pride ena sama organizacija v težkočo, pa imamo začetek konca tukaj. Da bi to ne škodilo večjim organizacijam? Kdor to misli, se temeljito moti. Ena sama majhna organizacija naj propade, pa pride v ljudske duše nezaupanje, katerega ne prežene nikdo več. Kakor hitro vidiš en list, ki pada raz drevje, veš, da čaka enaka usoda vse druge, četudi malo kasneje.

Ali se da združiti vse naše podporne organizacije? Da se jih, če hočemo, in nobene večje zapreke ni med nami. Zakaj podporne organizacije niso v svojem bistvu ničesar drugega, kakor centrale ljudskih prihrankov v denarju. Prejemajo denar in izplačujejo ga — so vse dobre, dokler drže svoje oblikacije, rastejo in napredujejo. Pravtako so v trenutku slabe, kakor hitro se začne stiska za izplačila, kakor hitro preneha rast in razvoj.

Torej: delo je tukaj. Čaka nas. Če ga ne opravimo danes iz proste volje, pride čas, ko bomo prisiljeni v to. In tedaj bo manjkalo mnogo tistih prilik, ki jih imamo danes. Torej hitimo!

POŠILJAM SUHO MESO PO CELI AMERIKI. — MESO PRVE VRSTE
SUHE ŠUNKE 26c funt
PLEČETA 22c funt
KLOBASE 33c funt
SUHA REBRA 18c funt
SUHE KRAČE (6 do 8 funtov) po 20c funt

ERNEST WICHERT
7905 Korman Ave., Cleveland, O.
(6-6,9,11.)

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

Peter Zgaga

S POTA

Tako potovanje je zanimivo, posebno za onega, ki se ni dolgih štiriindvajset let niti gnil iz New Yorka, če izvzamem par skokov v vzhodni del Pennsylvanije in gorčji del newyorské države.

Oči je treba imeti odprte in ušesa napeta, pa se jih človek nabere, da jih ima za par mesecev dovolj.

Za velike zgradbe, za čuda moderne tehnike se kaj malo brigam, kajti te šare imamo v New Yorku več ko preveč.

Večjo pozornost posvečam malenkostim.

Tako je naprimer v mesta Pittsburghu wash-lajna merilo prosperitete.

Čudno zveni, kaj ne, pa je res.

Ko sem nekega ponedeljskega jutra stopil z gospodarjem in hiše, zakliče žena za njim:

— I, kam pa greš. Saj veš, da bom prala danes. Lajno moraš napeti.

— Kaj se je utrgala? — vprašam.

Pojasnili so mi, da so bile v letih depresije lajne mesec za mesecem noč in dan napete, ko so pa začele pittsburske tovarne obratovati, tega ni več.

Tekom popoldneva ali preko noči bi se nabralo na lajni toliko saj in druge črnine, da bi ne bila gospodinja s pranjem nikdar gotova.

Na vsakem kosu perila bi se poznala črna lisa.

Čimbolj sem se oddaljeval od vzhoda, sem opazal za radio temvečje zanimanje.

V vsakem slovenskem domu ga imajo. V vsakem javnem prostoru. Ponokod celo po dva.

Tisti, ki prvi vstane, mora radio odpreti. Običajno je to gospodinja.

To stori povsem nagonsko in se popolnoma nič ne briga, na katero postajo je naravnano kazalec ter ji ni mar, če bo bruhalo iz zvočnika petje ali godba, borzno poročilo, seznam najnovejših novosti, političen govor ali amaterski program.

Kratkomalo: ropota vajena ušesa hočejo imeti ropot, pa naj bo tak ali tak.

Nekoč smo sedeli v nizki kuhinji v kleti — pet ali šest nas je bilo — raz polico nad nami je pa neki učenjak z grmečim glasom po radio oznanjal strmečemu svetu, kako je treba pokončevati žuželke, ki uničujejo naše gozdove.

Njegov glas je bil tako silen in je prihajal dozdevno iz tako neposredne bližine, da smo, se deč pri mizi, morali drug drugemu na ušesa kričati, če smo se hoteli napol razumeti.

— Pa bi zaprl zlodja, — zatulim gospodarju v uho.

On pa: — Naj govori, saj je elektrika poceni. Petinštrideset dolarjev sem dal za aparat, in hočem nekaj imeti za svoj denar.

Vsako jutro odpro radio. To mora biti. Je že nekakšna nepisana postava.

Tisti, ki gre zadnji spat, ga pa zapre — če ne pozabi.

Na potovanju se mi je parkrat primerilo, da sem moral, spanja željan in premetavajoč se po postelji, vso dolgo noč poslušati plehke produkte te najmodernejšje iznajdbe dvajsetega stoletja.

DRŽAVLJANSTVO IN NAŠI OTROCI

Ta je osmi izmed vrste člankov o državljanstvu in naturalizaciji.

Ko premišljamo, da-li naj postanemo ameriški državljani ali ne, je le malo važnejših činitelev kot učinek tega državljanstva na naše otroke.

V mnogih priseljenih družinah so otroci ameriški državljani, starši pa inozemci. To je res, kajti otrok rojen v Združenih državah je ameriški državljan, naj bodo starši državljani ali ne. Ta razlika v državljanstvu ne utegne biti važna, dokler so otroci še mladi. Dostikrat ni nikdar važna, ali žalibog to ne velja v vsakem slučaju. Problem izvršenja modre discipline in nadziranja nad otroci je ob najboljših okolščinah zadosti težak za vse starše. Dvojno težak pa je, ako so se starši in otroci rodili v različnih deželah, govorijo različni jezik in so državljani različnih dežel. Okolščina, da so njihovi starši inozemci, daje dostikrat otrokom občutek, pa naj bo še tako nepravilčen, da sta oče in mati nekako inferiorna in različna, kar ima za posledico zmanjšanje rodiljske avtoritete in kontrole. Seveda, ako so otroci mladi in starši še vedno mislijo, da se nekada z njimi povrnejo v stari kraj, situacija je pač svoje vrste. Ali ako so otroci pohajali ameriške šole nekoliko let, oni se bržkone bodo nikdar počutili doma v nikaki drugi deželi in bodo vedno živeli v Združenih državah. V takih slučajih so se mnogi starši odločili postati ameriški državljani, da držijo družino skupaj in da so bolj v stanu ohraniti spoštovanje svojih otrok in izvrševati kontrolo nad njimi.

Ako so se otroci rodili v starem kraju in so z roditeljem prišli v to deželo, je problem še bolj težaven. V takem slučaju so tudi otroci inozemci in podvrženi vsem težkostim, s katerimi se inozemec mora boriti, dasi so dobili svojo vzgojo v tej deželi in ne govorijo drugače kot angleški.

Služaj sina in hčerke nekega priseljenca, ki sta se oba vpisala za izpit za neko vladno službo, naj služi za ilustracijo v tem pogledu. Oba sta sijajno položila izpit, ali le dekle, ki se je rodilo v Združenih državah, je dobila službo. Fant, ki je bil dve leti starejši, se je bil rodil malo pred prihodom staršev v to deželo. Ko so od njega zahtevali dokaze o ameriškem državljanstvu, je našel v svojo žalost, da je bil še vedno inozemec in da radi tega ni mogel dobiti želenje službe. Da se je le eden izmed staršev naturaliziral, predno je fant dosegel 21. leto starosti, bi bil avtomatično postal ameriški državljan. A starši tega niso storili.

Tujerodni in inozemci, ako niso postali ameriški državljani, so izključeni skoraj od vseh profesij. Ne morejo postati učitelji, inženirji, arhitekti, odvetniki oziroma se ne morejo posvetiti nikakemu poklicu, kjer so potrebne licence in

izpiti odprti le državljanom. V javnih ljudskih in srednjih šolah ne delajo nikakih razlik, ali v mnogih državnih kolegijih morajo plačevati višje šolnine kot otroci ameriških državljanov.

Priseljenec, ki ima otroke, mora zato vpoštevati njihov položaj, kadar uvažuje razloge in protirazioge za naturalizacijo. Ako njegovi otroci niso še 21 let stari, bo njegova naturalizacija napravila iz njih državljane ali pa vsaj omogočila, da postanejo kmalu državljani. Po novem zakonu, ki je v veljavi od 24. maja 1924, to velja toliko za inozemskega očeta kolikor za inozemsko mater.

Seveda morejo tujerodni otroci priseljenecv postati sami naturalizirani, ali oni morajo biti vsaj 18 let stari, predno smejo dobiti "prvi papir" in 21 let stari, predno morejo postati ameriški državljani sami ob sebi. Kakor drugi inozemci, morajo dobiti "spričevalo o prihodu", ako so prišli v Ameriko po 29. juniju 1906. Ako, ki so prišli sem kot otroci, so brez razlike pozabili, kdaj in s kakim parnikom so prišli. Zato morajo dostikrat potrositi precej denarja in časa, da "legalizirajo" svoje bivanje, predno smejo zaprositi za naturalizacijske papirje.

Posledice inozemčeve naturalizacije na družino in važne spremembe, uvedene vsled zakona od 24. maja 1924, ne morejo biti detaljno opisane v kratkem članku. Za popolne podrobnosti se čitatelju nasvetuje brošura "How to Become a Citizen of U. S. A." izdana d Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave., New York City. Stane 25 centov.

NAPRODAJ FARMA

150 akrov, vse obdelano, posejano žito, detelja in trava, dobra voda pri hiši, blizu mesta in šole, dobra cesta, vsa potrebna poslopja, stroji in orodje, 20 glav živine in 3 konji. Prodaj, ker ni delavev. Lastnica: Mrs. KATARINA POTOČER, R. 1, Hartwick, N. Y.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

FAŠISTIČNI VELIKI SVET

Slika je bila posneta, ko se je sestal v Rimu fašistični veliki svet. Pri tej priliki je Mussolini (sredi na sliki) proglasil aneksijo Abesinije ter podelil italijanskemu kralju na-lov abesinskega cesarja.

Gospodarski položaj Jugoslavije.

Zanimivo predavanje guvernerja jugoslovanske Narodne banke dr. Radosavljeviča v Pragi. — Devizne težkoče ovirajo izmenjavo blaga. — Potreba tesnejšega sodelovanja med državami Male antante.

LJUBLJANA, 28. maja. — Te dni je predaval v Pragi na povabilo češkoslovaških gospodarskih korporacij guverner jugoslov. Narodne banke dr. Milan Radosavljevič o jugoslovanskem gospodarstvu. Uvodoma je omenil, da se je odigravala v 19. stoletju v času industrijske revolucije, ko se je proizvodnja zapadnih držav izpopolnjevala, v mejah sedanje Jugoslavije šele narodna revolucija. Tudi izven srbski krajji so stopili v narodno skupnost izčrpani po vojni in sovražni okupaciji. Da se je posrečilo Jugoslaviji razmeroma hitro ustvariti enotno celoto z modernim narodnim gospodarstvom, se je treba zahvaliti njenim izredno ugodnim gospodarskim pogojem.

Poljedelska proizvodnja Jugoslavije je zelo različna, veliko je bogastvo gozdov, neizčrpana ležišča premoga, železne rude, medu, svineca, kromovih rud, bauxita ter zlatih in srebrnih rud. Dolga obala veže Jugoslavijo z vsem svetom. Toda ugoden gospodarski razvoj je presekala svetovna gospodarska kriza. V zadnjih 10 letih so se temeljito izpremenili gospodarski odnošaji Jugoslavije do inozemstva. Vir težav jugoslovanskega gospodarstva je zlasti konkurenca prekomorskih držav pri izvozu poljskih pridelkov na svetovna tržišča. Jugoslavijo so zadela prizadevanja industrijskih držav glede povzdiga lastnega poljedelstva.

Jugoslavija je izdala svojo carinsko tarifo leta 1925 in od takrat je bistveno ni izpremenila. Z nakupi v inozemstvu se je zmanjšal padee kupne moči jugoslovanskega prebivalstva in čim se bodo razmere zboljšale, se bo dvignil tudi izvoz. Nasprotno so pa poljedelske carine drugih držav ustavile izvoz jugoslovanskih pridelkov. Obseg jugoslovanske zunanje trgovine je bil lani za polovico manjši od leta 1929. Pri tem trpi Jugoslavija kot agrarna država mnogo bolj, nego industrijske države, kajti nazadovanje izvoza silno pritiska na domače cene, ki padajo mnogo bolj, nego bi to odgovarjalo nazadovanju izvoza po količini. Položaj bi bil še težji, da se ni Jugoslaviji posrečilo, začeti s letom 1931, zaščititi se pred prekomorsko konkurenco s preferenčnimi pogodbami. Prva država, ki je šla pri tem Jugoslaviji na roke, je bila Českoslovaška.

Učinki neugodnega razvoja gospodarskih stikov z inozemstvom so se poznali zlasti na denarni in kreditni organizaciji. V trenutku, ko je bil dinar stabiliziran tudi z zakonom, namreč v maju 1931, je izbruhnila v Evropi finančna kriza, ki je povzročila tudi velike izgube zalog jugoslovanske Narodne banke. V avgustu 1932 je bil uveden premijski prim v višini 28,5 odst. Domača kupna moč dinarja je pa še vedno znatno večja, nego je bila pred premijskim primom. Da obra-

ni valuto, je vodila Jugoslavija zadnja leta politiko najstrožjega varčevanja. Narodna banka pa zelo strogo kreditno politiko.

Kliringi so povzročili samo nova razočaranja in nove težave. Trgovska bilanca se je v zadnjih letih zaključila z znatnimi deficiti zlasti napram državam, s katerimi ni bilo kliringa, tako da je bilo treba primanjkljaj plačati z devizami. S kliringi državam je Jugoslavija visoko aktivna, toda ti prebitki so silno neugodni. To je značilno zlasti za razvoj trgovine z Nemčijo. Jugoslavija ni nikoli vodila politike gospodarske zapore in čeprav je zadeval njen izvoz na vedno večje ovire, je bil uvoz v Jugoslavijo vedno povsem svoboden. Razmere so se pa zpremenile, ko je bilo po sankeijah konec trgovine z Italijo in ko je jugoslovanski izvoz z Nemčijo znatno narastel. Nastajajo znatni zamrznjeni preostanki ki jih je mogoče poravnati samo z blagom. Treba je bilo prilagoditi se novim razmeram trgovske politike. Najprej je bilo treba zagotoviti likvidnost kliringih terjatev s povečanjem uvoza in ustvariti ravnotežje v izmenjavi blaga v omejitvo uvoza iz držav, s katerimi ni bilo kliringa ali s povečanjem izvoza v te države.

Uvoz gotovih vrst blaga bo v bodoče odvisen od predhodnega dovoljenja Narodne banke. Namen tega ukrepa je kriti oni del jugoslovanskega iz-

VABILO na POMLADNI PLES

KI GA PRIREDI
SLOVENSKI DOM V BROOKLYNU
V SVOJIH PROSTORIH NA 253 IRVING AVE., BROOKLYN, N. Y.
v SOBOTO ZVEČER, dne 13. JUNJA
IGRAL BO JERRY'S STARLIGHT ORCHESTRA. KAKORTUDI FRANK POPOVICH NA HARMONIKO
VSTOPNICA SAMO 25 CENTOV
ZA OBILNO UDELEŽBO SE PRIPOROČA — ODBOR

voza, ki nima protivednosti v jugoslovanskem uvozu, zlasti iz onih držav, napram katerim je Jugoslavija aktivna ali s katerimi se je obnesel kliring.

Dr. Radosavljevič je dalje izjavil, da do te izpremembe ni prišlo v interesu trgovskih stikov z Nemčijo temveč, da je bil to korak samobrambe, narekovan po ozirih na narodno valuto. Popolni kliring z Nemčijo je bil nadomeščen z neke vrste privatnim kliringom ki naj onemogoči stekanje zamrznjenih ostankov. Kliringi čeki, čiji tečaj je 20 odst. pod berlinskim tečajem, naj vzdržujejo izmenjavo blaga med prizadetimi državami. Ta preokret trgovske politike se pa ne nanaša na trgovske stike z država-Male antante, kajti kliring z njimi se je obnesel. Narodne banke si prizadevajo, da bi postal kliring še prožnejši, in da bi se izmenjava blaga povečala. V 16 letih se je zaključila jugoslovanska trgovska bilanca s Českoslovaško z 8 milijardami Din pasiv. Zdaj je nastal ugoden trenutek, ko bi lahko Českoslovaška porabila svoje prebitke v Jugoslaviji za to, da odmore pomanjkanju kapitala. Ne sme se pa zgoditi, da bi se ustvarila umetna industrija, temveč da se pomaga Jugoslaviji izkoriščati naravna bogastva ter dvigniti finančno in plačilno moč s povečanim pridobivanjem avstrijskih sirovin. Brez povečanja izvoza se ne more povečati uvoz, ker bi se sicer nabirali pri kliringu s Českoslovaško zamrznjeni zaostanki. Českoslovaška si resno prizadeva povečati svoj uvoz iz Jugoslavije in Rumunije. Izdelan je bil načrt povečanja uvoza teh držav leta 1935, za 5 odst. kar se je tudi zgodilo. Izmenjava blaga med našima državama se pa lahko razvije samo do gotove višine, ne nad njo. Če bo Českoslovaška zasedala več pšenice bo težko kupovala del jugoslovanskega izvoznega prebitka žita.

Pri tesnejšem gospodarskem sodelovanju podunavskih držav bi se dalo znatno zboljšati njihove gospodarske razmere. Z ustanovitvijo velike formacije v Podunavju bi se odprle nove in velike možnosti gospodarskega razvoja, povečanje blagostanja in ohranitve miru.

Govornik ne dvomi, da se bodo kmalu uresničili pogoji za ustanovitev gospodarskega bloka v Podunavju, toda ne naenkrat. Zato ne smemo zanemarjati gospodarske izpopolnitve Male antante. Zdrava gospodarska Mala antanta bo silno privlačna, služila bo lahko za bazo gospodarskega zblizanja podunavskih držav. Zboljšanje gospodarskih razmer zadnje čase vedno očitneje prinese nove potrebe nove delavne možnosti. Stalni in znatni porast prebivalstva prinaša povečanje konzuma ter zahteva povečanje in izpopolnitev naših produkcijskih sredstev. Moramo pa čim bolj zboljšati pogoje izmenjave blaga med svojimi državami. Naša gospodarska politika mora biti prilagoden interesom vedno tesnejšega sodelovanja. Tako bomo tudi najboljše pripomogli k uresničenju velike ideje, gospodarskega zblizanja vseh podunavskih držav.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELINE.

Mary Terčelj, bolničarka v čikaški okrajni bolnišnici in hči Johna Terčlja iz Strabaneja, Pa., je bila 4. junija naglo operirana na vnetem slepiču.

Anton Klopčič v Clevelandu, je 3. junija žagal nalomljene veje drevesa pred svojo hišo, pri tem pa je padel z drevesa tako nesrečno, da je čez pol ure umrl v bolnišnici. Star je bil 60 let in doma iz Doba pri Domžalah. V Ameriki je bil 30 let in tu zapuščal ženo, tri sinove in tri hčere.

V Barbertonu, O., so v soboto šli na stavko unijski delavci v Diamond Match Co., tovarni ter jo obkolili s piketi. Istočasno je unija oklicalav stavko v tovarni Ohio Match Co. v bližnjem Wadsworthu, O. Delavci zahtevajo 20 odstotno medzno zvišanje. Število stavkarjev znaša 1500.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V GOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.25	Din. 200	\$ 18.25	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$ 22.50	Din. 1000	\$ 174.00	Lir 2000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 348.00	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZGNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Se plačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za toplačilo \$ 1.— morate poslati	\$ 0.70
\$ 10.—	\$ 6.70
\$ 15.—	\$ 10.05
\$ 20.—	\$ 13.40
\$ 25.—	\$ 16.75
\$ 30.—	\$ 20.10
\$ 35.—	\$ 23.45
\$ 40.—	\$ 26.80

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

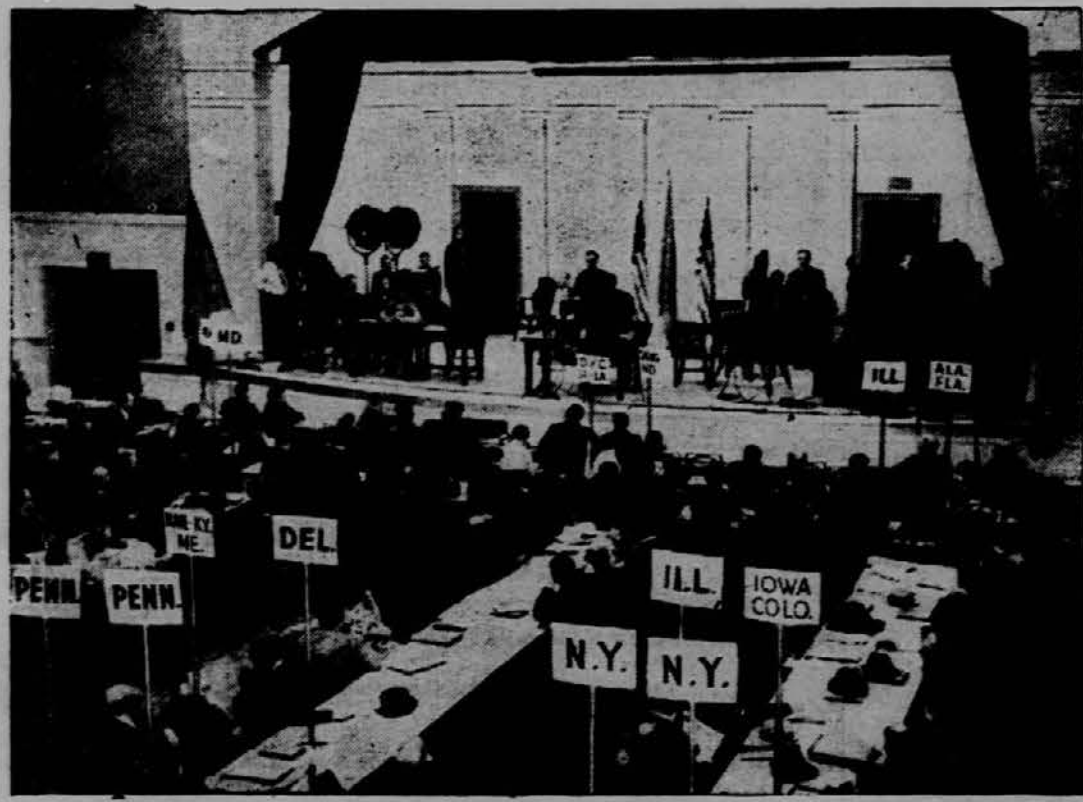
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

510 WEST 12th STREET NEW YORK, N. Y.

KONVENCIJA SOCIJALISTIČNE STRANKE

Slika nam predloča konvencijo socijalistične stranke, ki se je nedavno vršila v Clevelandu. Delegatje so že vtretje imenovali znanega delavskega borca Normana Thomasa za predsedniškega kandidata socijalistične stranke.

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podpora organizacija v Ameriki. Računa nizke ascesente in plačuje liberalne podpore za slučaj bolezni, nezgode ali smrti. Ima 185 podrejenih društev in šteje nad 20,000 članov v obeh oddelkih.

Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Plašite za pojasnila na

GLAVNI URAD J. S. K. J. :: :: ELY, MINNESOTA

**POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE**

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : IGRE : : :

Romani...

ANDREJ TERNOVC, (autor), reliefna karikatura iz minulosti 30

BEATIN DNEVNIK, spisal Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena 60

Poleg Pavline Pakrove je Luiza Pesjakova takorekoč edina ženska, ki se je koncem prejšnjega stoletja udejstvovala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čutečo žensko dušo.

BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena 60

Kratke povesti iz življenjskega pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romaniopisca.

BELI MECESEN, roman, spisal Juš Kozak. 116 strani. Cena 40

Roman je izšel v zalogi Vodnikovih družbe. Skrajno napeto dejanje se dogaja v Kamniških planinah. Kdor ljubi lov in planine, ga bo z napetostjo čital do konca.

BRATJE IN SESTRE V GOSPODU, spisal Cvetko Golar. 155 strani. Cena 75

Naš znan pisatelj je dal knjigi naslov "Sanje poletnega jutra". Nihče izmed naših pisateljev ne zna tako opisati življenja na kmetih kakor naš Cvetko Golar.

ČRNI PANTER, spisal Milan Pugalj. 219 strani. Cena 80

Šopek povesti našega dolinskega pisatelja, ki se je razmeroma mlad posvotil s tega sveta. Če kdo pozna Dolenje in njihovo dušo, jih pozna Pugalj. Njegove spise čita vsak z največjim užitkom.

ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH, spisal Andrejčkov Jože. 92 strani. Cena 35

Pod psevdonimom "Andrejčkov Jože" se je skrivati plodovit slovenski pisatelj, ki je znal spretno opisati življenje, ki ga je doživljal. Ob čitanju njegovih povesti se vsak nehoti spomni na staro domovino.

DALMATINSKE POVESTI, spisal Igo Kaš. 91 strani. Cena 35

To so povesti, vzete iz življenja naših Dalmatincev: kako se veselo in žalostno, kako ribarijo, ljubijo in smejijo. Resničen čar našega Juga veje iz njih.

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena 40

Concourtova dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, čijh nekateri so mojstrsko podani in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo z njim.

DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. 158 str. Cena 75

To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo obraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrstvine svetovne literature.

DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena 60

Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstrsko izvršeni, kot jih more izvršiti edino naš neznani čuteči Meško.

FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alojzij Jirasek. 182 strani. Cena 80

Kdor ne pozna dilaškega življenja, naj prečita ta roman. Ob čitanju se mu bo odprl povsem nov svet, poln neslučnih dogodkov.

GLAD, spisal Knut Hamsun. 240 strani. Cena 90

Roman znanega norveškega pisatelja je svojevrstno vzezanje in odkriva čisto nove strune človeškega življenja.

GOMPAČI IN KOMURSAKI, spisal Julij Zeyer. 154 strani. Cena 45

Pestne slike sanjavega življenja tiste sanjave, bujne dežele, ki smo jo do nedavnega poznali komaj po imenu. To je pesem ljubezni in zvestobe.

GOSPODARICA SVETA, (Karl Filgdon) 50

GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka. 208 in 136 strani. Cena 75

Spisal Karla Maya so znani našim starejšim čitateljem. Marsikdo se spominja njegovih romanov "V padisahovi senici", "Vinctor", "Zut" itd. Dejanje "Gozdovnika" se vrši na nekem divjem ameriškem Zapadu.

GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. 114 str. Cena 70

GUSAR V OBLAKIH, spisal Donald Keyhoe. — 129 strani. Cena 80

To je letalski roman, poln dejanja in najbolj neverjetnih dogodivščin. Čitatelj doživlja zeno s pisateljem oziroma glavnim junakom skoro neverjetne pustolovščine, ki se vrše v zračnih višavah.

HADŽI MURAT, spisal L. N. Tolstoj. Roman. 79 strani. Cena 40

To znano delo slavnega ruskega pisatelja je prevedel v slovensko Vladimir Levstik. — Sleheri rojak naj bi čital roman tega velikega ruskega misleca.

HELENA, roman, spisala Marija Kmetova. 134 strani. Cena 40

V tem romanu prikazuje Kmetova pretrajljivo življenje učiteljice na deželi — duševno o-samljeno ženo v obliki, ki človeku kaže globoko v dušo in mu ostane neizbrisno v spominu.

HUDO BREZNO in druge povesti, spisal Franc Erjavec. 79 strani. Cena 35

Naš izbrani pripovednik in poznavatelj narave nudi čitatelju lepoto naših krajev in zanimivosti iz življenja naših ljudi.

IDIOT, spisal F. M. Dostojevski. 335 strani. Cena 75

ŠTIRI KNJIGE. Cena 75

Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. Roman vsebuje nad tisoč strani.

IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski. 265 strani. Cena 75

Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobliva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

IZBRANI SPISI dr. Janeza Mencingerja, trda vez, 100 strani. Cena 150

James Mencinger se po pravici imenuje začetnik našega modernega leposlovja. On je prvi krenil s poti, ki sta jo hodila Jurčič in Kersnik ter ubral moderno smer. V knjigi so tri zanimive črtice.

IZLET GOSPODA BROUČKA V XV. STOLETJE, spisal Čeh Svatopluk. 246 strani. Cena 120

V navedenemu delu spremljamo doživljanje Pražana gospoda Broučka v dobo strašnega in slavnega husitskega voditelja Jana Žižke. Ta zgodovinski roman je zanimiv od konca do kraja.

JAGNJE, 110 strani. Cena broš. 40. Vez. 35

V knjigi je poleg naslovne še povest "Starček z gore". Obe sta posebno zanimivi, kajti spisal ju je znani mladinski pisatelj Krištof Šmid.

JERNAČ ZMAGOVAC, spisal H. Sienkiewicz. 123 strani. Cena 50

Knjiga vsebuje poleg naslovne povesti znane poljskega pisatelja tudi povest "Med plavci". Obe sta zanimivi in vredni, da jih človek čita.

JUAN MISERIA, spisal H. L. Coloma. 168 str. Cena 60

Ta pretrajljiva povest je vzeta iz dobe španske revolucije. Sočutno zasledujemo usodo ponedelne obsojenca Juana Miserije. V o-sel brezvestnega Lopeznika pa vidimo, kam privede človeško življenje brez višjih vzorov.

JURČIČEVI ZBRANI SPISI, 6. zv. Doktor Zober — Tugomer. Cena 1.—

Jurčič ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. Jurčičeve knjige so napravljenne še čisto za dolge zimске večere. Njegovi originalni, dostopni Krjavci, skrivnostna pojava desetega brata in cela vrsta drugih njegovih nepozabnih obrazov bodo večno živeli.

JUTRI, spisal Andrej Strug. 85 strani. Cena 75

Knjiga je posvečena onim, ki so šli skozi bol in pričakovanje... Posvečena je njihovu tihemu junaštvu.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena 45

Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domišljijo kot jo je imel Francouz Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vresničile. Predolgimi desetletji je napovedal letalo, submarin, polet v stratosfero itd.

KAZAKI, spisal L. N. Tolstoj. 308 strani. Cena 75

Edinole veliki Tolstoj je znal opisati življenje tega napoldirjega plemena, ki je živelo in deloma še vedno živi svojevrstno življenje na ruskih stepah. Napeta povest, polna burnih dogodivščin od začetka do konca.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešev. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena 150

Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmetijskega fanta, ki so ga stariši poslali v šole, kjer se je vzdrževal s lastnimi sredstvi ter zdaj laže, zdaj težje, lezel od šole do šole ter si slednjič priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitatelj večkrat od srca nasmejati.

KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa 75

Zgodovina našega kmeta je zgodovina neprestanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Začni kmečki punt" je mojstrsko opisal slavni hrvaški pisatelj Šenoa. Krasen roman bo sleherni z užitkom prečital.

LA BOHEME, spisal: H. Murger. 402 str. Cena 90

Knjiga opisuje življenje umetnikov v Parizu okoli polovice devetnajstega stoletja. — Knjiga je svetovno znano delo.

LISTKI, (Ka. Meško), 144 strani 70

LOV NA ŽENO spisal J. O. Curwood. 194 strani. Cena 80

Skrajno napet roman iz modernega življenja. Človeka tako prevzame, da ga z velikim zanimanjem prečita do konca.

LUCIFER, spisal Jean de la Hire. 292 strani. — Cena 1.—

Fantastičen roman v šestih delih. Bolj fantastičen nego ga naslov razodeva. Čitatelj se mora nehoti čuditi bujni pisateljski domišljiji.

MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. 193 strani. Cena 80

Globoko zasnovana povest o otroku, ki ga ne odlojuna čudaka. Deček je plod ameriške vzgoje, ki ne pozna razlik med bogatimi in reveži, pač pa zna razlikovati le med dobrim in slabim.

MALENKOSTI, spisal Ivan Albreht. 120 strani. Cena 30

Štiri zanimive črtice našega priznanega pisatelja.

MATERINA ŽRTEV. 240 strani. Cena 80

Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI, spisal Janko Kač. 119 strani. Cena 80

MILLONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. 92 strani. Cena 75

Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romaniopisec poznan po celem svetu.

MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. 230 str. Cena 80

MLADA LETA, (Jan. K. Brek), 188 str. 60

MLINARJEV JANEZ, spisal 50

Dejanje te povesti se vrši ob koncu srednjega veka in sicer v času, ko so bili Teharjani povišani zaradi svojega junaštva v plemiški stan.

MOJE ŽIVLJENJE, spisal Ivan Cankar. 168 str. Cena 75

Ivan Cankar je prvak naših pisateljev. Ljudje, čijh duševnost opisuje, so pristno slovenski in opiti njihovih značajev mora sleherni globoko prevzeti. "Moje življenje" je najpomembnejše delo Ivana Cankarja v zadnjih njegovih letih.

MOŽJE, spisal Emerson Hugh. 209 strani. Cena 150

Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja za originalom.

NADEŽNA NIKOLAJAVNA, spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 35

Junaki tega romana bledijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpenjajo se kvišku, a sredi poti omagajo.

NA KRVAVIH POLJANAH, Matičič, s slikami. Cena 150

NAŠA VAS, spisal Anton Novčan. 224 strani. — Cena 1.—

V zvezku je devet črtic porečinskih iz naše lepe Štajerske. Pisatelj Novčan je nedosgljiv mojster v opisovanju značajev.

NAŠA LETA, spisal Milan Pugalj. 125 strani. — Cena vez. 70

Knjiga vsebuje dvanaest povesti pisatelja Pugalja. ki je poznal dušo dolinskega kmeta kot le malokdo.

NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec. 94 strani. Cena 40

Zanimiva povest iz časov, ko so bili Francozi na Vipavskem.

NOVA EROTIKA, spisal Ivan ROZMAN. Trdo vezana. 115 strani. Cena 70

Knjiga vsebuje "misli, ki so se rodile v človeku v prvih letih svatovne vojne".

PESMI V PROZI, spisal: Chas. Baudelaire. 112 strani. Cena 80

Verna slika pestrega velikomestnega življenja in spominov nanj.

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282 strani. Cena 60

To je satira na francoske pretekle in sedanje razmere. V tej knjigi je slavni francoski pisatelj najbolj drzen in brezobziren v svoji zabavljalji.

PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. 131 str. Cena 40

Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pisatelja vsebuje knjiga še dve, naznačene "Misli v megli" in "Brezdno".

PISANE ZGODBE, spisal Janko Kač. 113 str. .. 60

"Med Padarji in Zdravniki" ter "Pisane Zgodbe" je spisal naš poljudni pisatelj Kač, ki se je posebno proslavil s svojim znamenitim romanom "Grunt". Prva knjiga vsebuje 24, druga pa 18 kratkih in zanimivih povesti.

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA (2 zv.) 125

POPOTNIKI, spisal Milan Pugalj. 95 strani. Cena 80

V tej knjigi je zbral znani slovenski pisatelj Pugalj deset črtic iz našega domačega življenja.

POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško. — 79 strani. Cena 80

Knjiga vsebuje tri povesti našega priljubljenega pisatelja, mojstra v opisovanju. Njegov slog je izrazit, njegove misli so globoke in mehke. Posebno šenske so vnose za njegova dela.

PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik. 144 strani. Cena 50

Povest iz vojne dobe, ko se je v srcih vseh naših razosrdnih ljudi porajala misel na edinstveno Jugoslavijo. Levstik je to klasično opisal. Z osvobodjenjem domovino doseže tudi povest svoj višek.

FRED NEVIHTO, spisal I. Turgenjev. 96 str. Cena 35

Mojstersko delo slavnega ruskega pisatelja, ki ga je čitatelj s pravim zanimanjem prečita do konca.

PRIHAJAČ, spisal Fr. Detela. 157 strani. Cena 80

Kakor vse Detelove povesti, je tudi ta vzeta iz našega pristnega domačega življenja.

PRI STRICI, spisal Gangl. 111 strani 80

PROPANE DUŠE, spisal: Joža Likovič. 168 str. Cena 80

Kdor hoče vedeti, kaj počno fašisti z našim ubogim ljudstvom na Krasu, naj prečita to pretrajljivo zgodbo.

PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trda vez. 84 strani. Cena 75

Prgeovori, eseji in misli slavnega indijskega pisatelja.

RANJENA GRUDA, spisal Ivan Albreht. 103 strani. Cena 35

Posebno zanimanje vzbuja ta povest po svoji aktualni vsebini, ki razmotriva pereče moderne probleme in pomena v družbenem delu v vojni in povojno dobo.

RDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. 192 strani. Cena 70

V širokem stilu zasnovan avanturističen roman znanega pisatelja, ki zna dejanje razplesti s tako čudovito fino, da mora čitatelj nehoti z napetim pričakovanjem čitati do konca.

RENE MAUPERIN, spisal Edmond de Concourt. 239 str. Cena 40

Roman o dekletu iz visoke pariske družbe. Delo je polno fines in zanimivosti zlasti v risanju značajev.

ROMAN ZADNJEGA CESARJA HABSBURŽANOV 75

ROMANTIČNE DUŠE, spisal Ivan Cankar. 87 strani. Cena 60

SANIN, spisal M. Arčbašev. 488 str. Cena 1.—

Ta znameniti roman, ki je bil svojačasno na Ruskem in na Nemškem konfisciran, slika na realističen način ruskega inteligenta, malomeščana, oficirja, študenta, žida, ženske v okviru družine in samostojno učiteljico.

SIN MEDVEDJEVA LOVCA, spisal Karl May. 160 strani. Cena 30

Dejanje te lepe povesti se vrši na ameriškem Zapadu. Pestre slike iz indijanskega in pljoniškega življenja. Mayu sicer očitajo, da ni bil nikdar v Ameriki, toda življenje na ameriškem Zapadu je znal dosti natančneje opisati kot marsikdo, ki je živel tam.

SKRIVNOST NAJDENKE, povest. Trdo vezano. 93 strani. Cena 60

To je po naše prirojenka povest, ki bo zanimala slehernega bralca. Hudim duševnim bojem glavnega junaka oziroma junakinje, sledita zasledena sreča in zadovoljstvo.

SPISJE. Male povesti iz kmečkega življenja. — 67 strani. Cena 35

SLIKA DORIANA GRAYA, spisal Oscar Wilde. 301 strani. Cena 120

To je eden najbolj značilnih spisov znamenitega angleškega pisatelja. Roman je izredno zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični vsebini, po svoji globoki miselnosti in napetosti, ki veže bralca z nepremagljivo silo nase.

SREDOZIMCI, spisal Peter Bohinjec. 84 strani. Cena 40; vezano cena 60

Zbirka kmečkih povesti iz našega življenja. Bohinjec je dober pisatelj, ki v svojih spisih do pičice pogodi duševnost našega človeka. Ob čitanju njegovih del se človeku, da ima pred očmi prizore iz domovine.

SLIKE, spisal Ksaver Meško. 189 strani. Cena 60

Osem povesti, ki zaslužijo, da jih sleherni prečita.

ŠTUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKOJANJ, spisal F. K. Finžgar. 80 strani. Cena 50

Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.

STRABOTE VOJNE, spisala Bertha pl. Suttner. 228 strani. Cena 50

To je ena najslavnejših knjig, ki imajo namen vzbuditi v človeku stud do vojne. Poštastni prizori so opisani točno in natančno. Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti to je izpoved žene in matere, ki je izgubila na bojišču svoje najdražje.

SVETLOBA IN SENCA, spisal dr. Fr. Detela. 176 strani. Trdo vezano. Cena 120

Naš znani pisatelj Detela je s tem svojim delom zopet posegel v naše preprosto življenje ter izbrano orisal značaje, ki nastopajo v njem.

TARZANOV SIN. Vezano 301 strani. broširana 90

TARZAN, SIN OPICE. 302 strani. broširana

Pisatelj Edgar Rice Burroughs je v svojih delih o Tarzanu obdelal snov, kakršne ni obdelal pred njim še noben pisatelj. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike ter ne zanimajo samo mladino, pač pa tudi odrasle.

TATIČ, spisal Franco Bevk. Trda vez. 86 str. Cena 70

Naš izbrani primorski pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je posvetil svoji materi.

TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. 295 str. Cena 120

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Cele armade delavcev se sarijajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela saloti graditelje strahovita katastrofa, katere žrtev je na tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja inženirja Allana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak.

VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmetova. Trda vez. 51 strani. Cena 75

Knjiga vsebuje petnajst pism, ki jih preveva iskreno občutek. Pisma govorijo o sanjah ženskega srca, o ljubezni, o sorodniškosti.

VERNE DUŠE V VICAH, spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena 30

Eden najboljših spisov francoskega mojstra. Vzeta iz našega kmečke

KRATKA DNEVNA ZGODBA

J. M. BAUER:

RDEČI PESEK V PEŠČENI URI

Vendelin je bil popodne s hlapci na nji. Francka ga je vidi, kako je šel: z rameni se je sklanjal nalahno naprej ko navadno, glava na suhem vratu se mu je malo stresala, a roke so mu lagodno počivale na plugu. Dolgi konec povodeca je visel s pluga. Nato pa je bilo videti, ko da so mu roke privezane na ročice. Tako je bil koj po kosilu odšel iz hiše. Kolesa plugov so poškrabavala z oddaljene njive in več ur jih je bilo slišati na dvorišču, kjer je Francka delala. Zdjaj je škripanje slabo namazanih koles tako v hipu čudno — utihnilo in nato je začvililo močnejše in še strašno glasno. Na dvorišču je prišlo hrumeče kričanje koles. Na dveh plugih je bila položena široka brana: ondi je ležal gospodar, zelo je bil bolan.

Francka je pogledala mršavo telo, krič groze ji je napol obilni v grlu. "Poprinite! poprinite!" je nahljila hlapce. Vsi so hiteli pomagati, da odnese umirajočega moža v njegovo kamro. "Da bo vse nar. red," je še zaklicala na dvorišču. Nato je spet utihnila in se umirila.

Zdjaj sedi Francka na stolčku prav pri postelji. Gospod je bil že odšel, in gleda, kako počasi prihaja smrt in briše vse tisto, kar koli je bilo še pred nekaj urami.

"O, to je zbolelo," zaječal mož. Vznak se je bil zgrudil na lemež pluga, ki je bil obrnjen in prav na rezilo, ko ga je bila zadela kap. Zato je tudi kri na rjuhah zakonske postelje. S temi besedami je pa odrihtil tudi bolečino. Povedal je, da ne mara nič več govoriti o bolečinah, čeprav se mu še pojavljajo in se mu obraz vselej skrotoviči. Najhušja bolečina pa je v glavi. Ondi nemirno kljuva sem in tja ves ta čas. Francka potegne odejo kvišku, da ji ni treba zmeraj gledati krvi.

Tiho, skoraj neslišno pa se plazi neki pritenjeni glas skozi kamro. Trde, sive oči srepijo z blazin po kamri in iščejo tisto nedoločeno, nemirno, kar curlja skozi tšino: "Postavi peščeno uro semkaj k postelji." namigne svoji ženi Francki. Začutil je, kje se oglaš odmev na vršanje, ki tako svojsko šepetajo po kamri smrti. Previdno prime Francka peščeno uro in jo narobe postavi na mizico k postelji. V veliki stekleni posodi začne drobni, rdeči pesek curljati nazaj iz vrhuje polovice v spodnjo. Vendelin se dobro zaveda, koliko časa bo rdeči pesek curljal skozi drobno odprtino v sredini posode. Mogoče bo trajalo celo večnost. Zanj so to poslednje ure. Tudi Francka motri pesek in misli na konec. . .

"Vode mi prinesi!" Umira-joči se nekoliko skloni in se z bolestnim sunkom nekoliko odmakne. Zakaj bi Francka ves čas sedela tu in gledala, kako ga bo konec! Ali pa — ali naj bi ostala? Ali naj ji v teh borih urah še pove vse tisto, kar je zasakalo njegovo življenje, odkar je — odkar . . .

"Ni treba vode!" pravi. Francka obsedi na stolčku in gleda moža, kako umira. Jokala se je in se bo še jokala. Vendelin je bil hud mož, a je bil tudi dober. Nikoli ne bo tega prebolela. Vendelin pa ima drugačne misli. Peščena ura se kar tako poigrava s curljanjem peska, ki polzi v spodnji del in Vendelinu se dozdeva, da sliši, kako žubori tenki, rdeči curek, kakor bi tekla voda — ali kakor . . .

Pred tridesetimi leti se ni šla čez travnike ondi, kjer je zdaj Boltazar, sosed, je bil nemara prestavil mejnike, ali že njegov oče? Vendelin bi bil moral nositi posledice starega sovražstva, zato se je začel, ko tudi že njegov oče, pravdati s sosedom. Ko je bila zadeva že tik pred odločitvijo, je kazalo, ko da bi se s krivo prisego dogladilo, da bo Vendelin pravdo izgubil. Pravda bi bila potem za dolgo dobo končana. To je Vendelin preudarjal tisto poslednjo noč pred odločitvijo. Tako je bil razburjen, da ni mogel spati. Sredi noči je bil odšel iz hiše in je po rosi in temi prijavljal do obmejnih travnikov. Vendar se mu ni prav nič zjasnilo v glavi, ko je v motni luči ondi videl, kako se je trava srebrno lesketala, ko so mu noge tipale drsale po travah. Strahoma je mislil na prihodnji dan. Nenadoma pa se je bila iz motne svetlobe izmotala senca . . .

Vendelin mora zakašljati, duši ga in sape mu nedostaja. Spomin na tisto noč mu ceira vse misljenje, mu zbira misli, ali ne bi bilo najti kakega izhoda? Ženo pošlje proč in jo spet pokliče k sebi. Ne da bi godrnjala, stori Francka vse, kar koli zahteva mož. — Takrat je bil sosed, ki je bil močan ko medved, resnično zaklal. In sosed je polagoma izdihnil. Na potlačeni travi je ležal nož in iz ozke reže v srajci je curljala kri.

Posočena ura stoji ondi. Posoda se bo svoj čas izpraznila. Rdeče barve je tenki curek peska, ki polzi nizdol v prazen prostor stekla. Tenki, rdeči curek krvi je bil pljusnil iz srajce — tedaj! Vendelina bo konec, ko bo rdečega peska konec. Pred ljudmi bo vzel to skrivnost s seboj v grob in nikogar ne bo, ki bi zalučal kamen v njegovo krsto. Saj je bil tedaj čudovit slučaj tako temeljito odvrnil sumnje z njegove, da so celo trmoglavni kmetje mislili, da je bilo zares tako, kakor je navidežno kazalo. Če bo zdaj molčal, bo šlo vse, vsa ta zgodba soparne poletne noči, z njim v grob.

"Francka daj, usedi se bliže k meni! Da boš laže razumela, kar ti bom še povedal." Zdjaj mu je bilo resno, zdaj je zares

hotel ukrasti to skrivnost grobu in jo izročiti svoji ženi za ostanek njenega življenja. Potem bo vsaj en človek vedel zanj in breme, ki ga mora prenašati sam, mu bo odvzeto. Kar čuti, kako se to zabada vanj, ko tenki, rdeči curek svrši naprej in naprej . . . To je njegova kri, ki mu jo nekaj pušča, kakor je v oni noči sosedova kri pljusnila iz prerezane srajce v travo in v tisto zemljo, ki sta se pravdala zanj.

Nič ne bo povedal! Moči se mu rahljajo; nič več ne more trdno skleniti pesti. V blestecem se steklu pa poteka vsa zgodba o zločinu. Župnik je bil že tu; z njim je bil Vendelin opravi vse, kakor je bilo prav. Z ženo bi moral pa še govoriti, če bi mu curljanje rdečega peska dalo kaj časa.

"Ali bi mi dala roko, Francka?" pravi. Ona dobro ve, da ji mora še nekaj povedati in da ima le še toliko časa a razpolago, kolikor mu ga bo dovolil curljajoči pesek v uri. Njegovo stokanje je hušje in hušje.

Vendelin za hip zaspi. Sanja se mu, da pripoveduje Francki zgodbo one strašne noči. Njegovi prsti so se oklenili njene roke. Francka čuti, kako jih stiska njegova poslednja moč. Ko se spet zdrami, pa vidi Vendelin, kako bo rdeči pesek pravkar šinil skozi ozki vrat posode. Nato bo tudi njega konec. Sosed Boltazar je tudi umrl radi rdečega curka krvi, ker se je hotel pričkati in ker je bil pripravljen dvigniti roko za krivo prisego. Francka vzame ruto in obriše čelo umirajočega moža.

Ko je telo mirno, vzame Francka uro in jo odloži. Pri- sluhne, ker se ji dozdeva, da je nekaj krog nje v tem mrliskem mračnem prostoru. Nekaj šepetajo. In nenadoma se v dimniku oglašijo udarci na pločevino, ko da je hotel netopir mimoi in se je dotaknil. "Torej je le njegova duša odšla in ni obsojena, da bo prebivala tu v kamri." To izreče polglasno predse, medtem ko mu zatise oči. On je bil! Tisti, ki je bil sosedu umoril. Tak vendar! Povedal ji ni, a tako strašno jo je v poslednjih vzdihih držal za roko, da je spoznala, zakaj.

TISOČ SMRTI JE PREMAGAL

Kdo bi si mislil, da bo Mr. Hamilton Snowball iz Oxford-shires umrl za čisto navadnim nahodom? On, junak, ki je šestokrat gledal smrti v obraz, ne da bi ga mogla ta premagati, in ki so ga na Angleškem splošno poznali kot "moža, ki ga smrt noče."

Mr. Snowball je že kot do-jenček padel skozi okno prvega nadstropja, ne da bi se kaj poškodoval. Kot triletni otrok je sedel na tračnice pred cestno železnico ki je vozila v polnem diru proti njemu — in se je ustavila za ped pred njim. Bilo mu je sedem let, ko ga je na neki čeri ob yorkshireški obali presenetila plima. V zadnjem trenutku so ribiči rešili dečka, ki je bil že do vratu v vodi. V desetem letu ga je napadel cirkuski medved in ga je samo pošteno zdelal. Leto pozneje so ga rešili iz reke Tyne, v katero je bil padel pri igri in kmalu potem je strmoglavil z vrha St. Bees Head, toda neki grm je zadržal padajoče telo.

Ko je bilo Snowballu 17 let, mu je eksplozija v delavnici uničila oko, toda edini izmed osmih mož, ki so bili tam zaposleni, je odnesel življenje. Postal je potovalec. V Port Sudan se je ladjar, s katero je potoval, potopil. Snowball pa se je rešil s plavanjem na obalo, obkrožen od morskih pošasti. V Kenji je doživel svoje naslednje smrtne nevarnosti. Napadel ga je ranjen leopard in mu prizadjal nesteto ran, toda tudi te rane je prebil brez nadaljnjše škode, kakor nekaj pozneje padec skozi viseči most iz slame v tropsko reko, ki je v nji mrgolilo krokodile.

V Kenji ga je na ribarski ekspediciji pičila nevarna strupenjača, a tudi ta pik, ki je drugače smrten, mu je prizanesel, čeprav je imel pri sebi kot lek samo steklenico konjaka. V Južnem morju je imel obupen dvoboj s hudičevno ribo in ko je prečkal z avtomobilom Afriko, je zdrvel v temi naravnost v prepad. Voz se je ves razbil — Mr. Snowball pa je ostal cel. V petih letih je doživel mož, ki ga smrt ni hotela, dvanaest težkih napadov malarije, vso svetovno vojno je bil na fronti, doživel je dve železniški nesreči in eno letalsko katastrofo, pri požaru nekega hotela v Arizoni se je izmed vseh gostov edini rešil in niti krogla iz samokresla ljubosumne ženske ga ni mogla spraviti na oni svet.

To pomlad pa si je na Angleškem nakopal nahod, čisto navaden pomladanski nahod in od tega je umrl.

Pota Ljubezni

Roman

61

"Vsaj toliko poštene ste, da mi to naravnost poveste; drug snubec bi mi morda hlinil topla čustva. Česar nimam, si mogoče lahko pridobim. Tudi nisem mehke narave."

Za božjo voljo, kam vendar meri? — Skoraj je izgubil ravnotežje. Ko se je zopet nekoliko pomiril, je dejal: "Tako ne prideva do konca, položaj je preresen, da bi vodila boj z besedami. Ali dovolite, da govorim popolnoma odkrito?"

"Da, rada, meni je do tega, da se vse pojasni med nama."

"Ampak, princesa, ali mi odpustite, ker se moram dotakniti stvari, ki bi jih ne smeli slišati?"

Povesila je za hip oči, čupala svoj robeč, potem je odgovorila:

"Resna sem preko svojih let. Brez matere in sestere sem vzrasla na strani strogega očeta; zato sem postala rano samostojna. Mnogo sem brala in še več razmišljala, zato mi svet in življenje nista tako tuja, kakor mnogim drugim mo- je starosti in mojega stanu. Mislim, da morem prenesti nekoliko posvetnosti. Govorite!"

"Hvala. Rekli ste: česar nimam, si morda lahko pridobim. Gotovo — samo v tem slučaju ne. Moje srce ni več svobodno, last je žena, ki mi je nekoč rešila življenje, in ki mi je jako, jako blizu."

"Lepa Rusinja, takoimenovana grofica Wintersteinska, popolnoma natančno sem poučena. Dame višje aristokracije smo žal čestokrat prisiljene zatisniti oko pred takimi stvarmi. Tudi jaz bi poizkušala, sprijazniti se s tem. Saj ste pač dovolj kavalir, da pretrgate to razmerje, kakor hitro izmenjava prstana?"

Sedaj je končno prišel čas, ko more izigrati poslednjo karto in se naposled osvoboditi.

"Motite se, princesa. Od Vere Sepanove se ne ločim nikdar — nikdar!"

Kri jej je zalila obraz. Vstala je in stopila k oknu potem je stopala z dolgimi koraki po sobi.

— Sedaj se takoj završi. že se je oddahnil. — Sedla je zopet — kaj sedaj —?

"Potem pa postane Sepanova resen faktor, ki moram z njim računati."

"Moram zaradi najine dežele. Prosim, kako si mislite svojo in mojo bodočnost, ako se sedaj razideva? Ali ne poznate dovolj hišnih zakonov? Ali me hočete pripraviti ob moje dežele, ničla naj bom na svoji lastni zemlji? Mar se hočete poročiti s Sepanovo, ali hočete še dalje tako?" Obrnila se je proč od njega.

"Moja bodočnost tudi meni ni še docela jasna," je rekel z drhtečim glasom. "Vaši interesi imajo ostati vedno in povsod na prvem mestu. Saj bi mogel prositi na višjem mestu, da me odvežejo vladanja. Na vsak način povzročiva brezmejno nesrečo, ako se poročiva. — Vi, princesa, bi bili v prvi vrsti in najbolj oškodovani."

"Morda pa tudi ne, ako se mi posreči sprava."

viti na pravo pot moža, ki je od narave dober in plemenit, ohraniti deželi kneza in izpolniti očetovo željo! Vse to bi bilo dovolj veliko plačilo za žrtve moje osebne sreče. Že več let sem se smatrala vezano in sem odbijala najsijajnejše ponudbe. Ali naj se sedaj zaradi neke zirene vsemu odpovem, jaz, visokorojena dama? Kot soproga moram znagati in zaradi dobre stvari sprejemam boj z — ono. Kot kneginja jo bodem znala kmalu odstraniti. Idealist ste, ljubbi bratranec — kakor mi je že rekel oče — in menite, da ste dolžni tej osebi večno zahvalo. Jo že odškodujemo?"

"Princesa, govoriti o Veri Sepanovi v takem tonu, vam najljubneje prepovedujem; znal jo bom ščititi celo pred vašimi napadi."

Princesa je nenadoma vstala. Pod dojmom velikega srčnega nemira je stopila k njemu ter položila celo svojo roko na njegovo ramo. Zdrznil se je in zastrmel vanjo.

"Egon dragi moj bratranec, strašno ste zaslepljeni. Prebudite se, povrnite se k sebi! Bodi- te zopet cel knez! V imenu vaših podanikov, ki vas ljubijo in so vas še nedavno tako spoštovali, in ki vas ne morejo več tako spoštovati, kakor bi vas, vas rotim: otrešite se teh nedostojnih vezi, mislite na svoj narod, na to ev- točo deželo, ki želi novega gospoda pozdraviti z zanosom, mislite na svoje dede, na svojo rajno nevesto, mojo drago sestro! Okrenite se, Egon, okrenite se — o, in mislite vsaj prav malo tudi name, Egon!"

Kratko ihtenje je zadušilo njen glas, ki je vplivalo sprčo njene znane bladnosti tem mo- čnejše.

Knez je bil mrtvaško bled: strašna slutnja, da, uverjenost, da ga princesa ljubi, mu je izpolnila vse bitje. Plaho so vpraševale njegove oči njene in izkušale v njih čitati.

Ona, verujoča v zmagovitost svojih besed, pa je zrla mehko in nežno, in za hip je izginila celo ostru črta okoli njenih drhtečih ust, zar- dela lica pa so jo delala skoraj lepo.

"Princesa," je zaječal, "v vaših besedah se skriva istina. Vaša namera je dobra — govorite mehko, plemenito —, toda jaz nisem le knez, nego tudi človek in zato se svoji ljube- zni ne morem odreči. . . Saj ste ženska, Marga- retta, torej poizkusite razumeti srčni glas!"

Čupala in gladila je svoj robeč, svoje oči pa je vprla ostro vanj.

Še vedno ni popuščala njena mehkoča.

"Pač razumem srčni glas — a prav zato, ker ga razumem — vas hočem rešiti, Egon!"

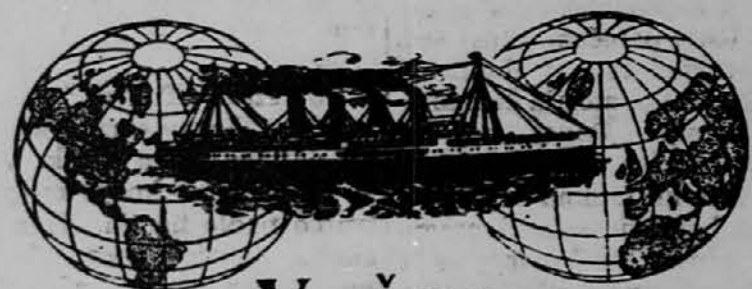
"Mene rešiti? — Vi? — Mene!"

"Da, s svojo ljubeznijo!"

Kakor prisega se je čulo to priznanje.

Odstopila je od njega ter bila zopet vsa vi- sokost v vsaki kretnji. Mehanično je pokimal. Saj to so bile verige, ki jih je čutil že preje in ki se jim kot knez, kot poštenjak zdaj ni mogel več odtegniti.

DALJE PRIDE

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgo- letne slušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se za- upno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavlani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

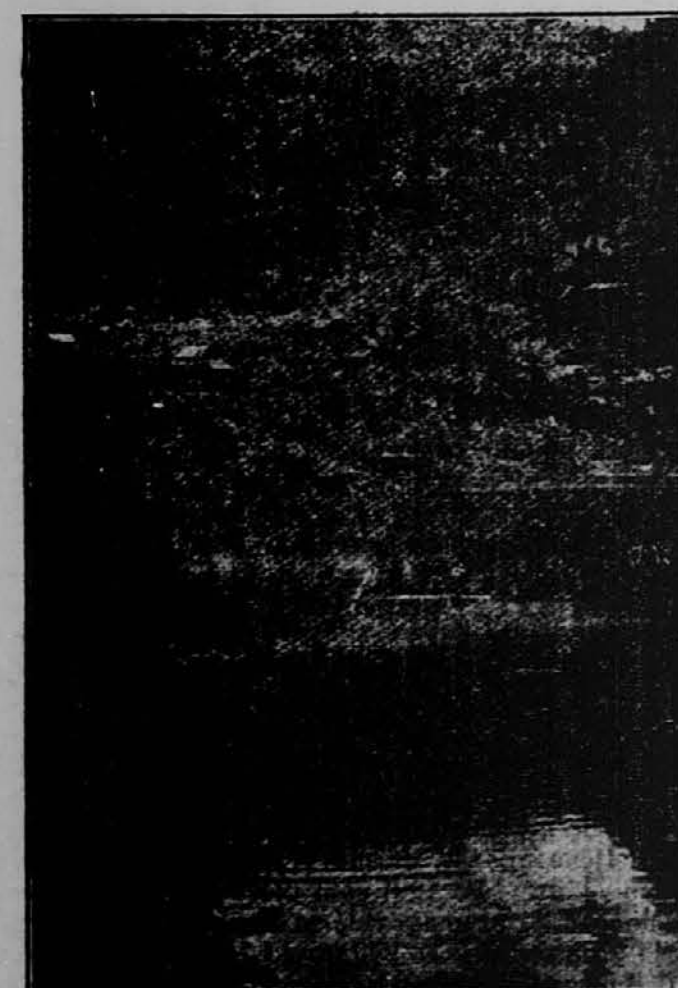
216 West 18th Street
New York, N. Y.

"Prosim, pošljite mi knjigo "NAŠI NAJLEPŠI KRAJI". Rad bi jo pokazal mojim prija- teljem, da bodo videli od kod sem doma. Slišali so že o Poljski, Češki, Slovaški in tu- di drugih slovanskih deželah, ko pa pravim, da sem Slovenec, sploh nimajo pojma o tem. Bodo videli, kajti četudi smo popolnoma ame- rikanizirani se ne sramujemo našega materne- ga jezika; podpiramo slovensko časopisje in se navdušujemo za slovensko petje. Rodna ze- mlja ni mogla vsem nuditi dosti, kar je ma- terijalnega, obdarila nas je bogato s tem, kar je duševnega. . ."

Najlepši Naši Kraji"

87 izbranih fotografij v finem bakrotisku. \$1

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York

Triglavsko jezero

Srčna stiska

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

23 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Moj Bog, gospod oskrbnik, vendar ne bodite tako — tako — trdoglav in strog! To je predolgočasno, saj bom ubogala, zares bom storila, kar zahtevate! Samo nič povedati papanu in mami, drugače bodo preveč v strahu, potem se svojega nosu ne bom smela pomoliti skozi vrata."

Gerta se smeje in Kraft se ji mora pridružiti v veselju smehu.

"Tako prepričan o vaši ugodljivosti pa še vseeno nisem." "Neverni Tomavž! Tukaj moja roka! Ali ste sedaj zadovoljni?"

Kraft prime majhno roko in jo trdno stisne, da jo skoro boli.

"Ako mi date roko, potem moram verjeti."

"Sicer bi morala biti na vas huda, vi grozoviteži! Sedaj ste me pripravili ob moje lepo veselje. Ravno ta samotna hoja brez cilja, mi je delala tako veliko veselje."

"Se meni je skoro žal. Ako dovolite, vam dajem svoj prosti čas na razpolago, tako da se morate mirno vdajati svojemu veselju. In vam bom kar najmanj mogoče v napotje."

"Toda kdaj imate kaj časa — kvečjemu zjutraj ob treh in zvečer ob desetih. Potem se moram temu odpovedati."

Oba se ta trenutek spogledata in se spomnita onega večera, čegar vrnitev sta si tako zelo želela.

"Sedaj pa morem hiteti," pravi Kraft, "da ne bom prepozen. Z Bogom baronesa, torej še enkrat: držite besedo!"

Gerta gleda za njim, kako dostojanstveno gre dalje. Tako ji ugaja, da vstraja pri svoji volji in se ne vkloni nobeni prošnji in nobeni pretnji. Gerta se zavzame, da se ne bo resno držala svoje obljube — kdo pa ji more kaj slabega prirediti — neumnost. Kraft je samo bojazljiv.

Gerta čuti, kako jo opazuje, ako drži svojo besedo. Nekaj časa se tudi drži, da ji je bolj veroval. Neizmerno je bila vesela, da je sklenila z njim tajno obvezo in vedno se je veselila na kosilo in večerjo, kadar mu je pri mizi sedela nasproti in ga je mnogokrat s skrivnimi migljaji hotela jeziti. Nato je imela Gerta navado pripovedovati o lepih jutranjih izprehodih, dokler je oče pogosto ne zavrne:

"Ne, Gerta, kako znaš lagati! Saj si bila še v pernici! Ali nas hočeš voditi za nos?"

In vsi se smejejo in bilo je tako domače in prijetno, da so pogosto ostali zelo dolgo pri mizi.

Nekoga dne izrazi Gerta željo, da bi obiskala Katarino.

"Uboga Katarina ima toliko dela; za dva tedna je nisem videla, tako da jo sedaj že želim zopet videti," pravi Gerta.

Gerta opazi, kako je Kraft zardel in obrnil obraz vstran. Kakor hitro je slišal Katarinino ime, ga je zabodlo v srce. Pred njo se je čutil grešnika, četudi v njej še ni z nobeno besedo vzbudil kakšnega upanja — pa vendar! In pred njim sedi Gerta, se smeje in ima svoje žareče oči z zmagovalnim pogledom vprte vanj!

Po kosilu ste za nekaj časa sama na verandi; baronica je že legla k popoldanskemu počitku.

"Saj mi vendar dovolite, gospod oskrbnik, da obiščem Katarino?" vpraša Gerta, "do tedaj se mi pač ne bo nič pripetilo."

"Nikdar si nisem jemal pravice, baronesa, da bi vam kaj zapovedoval," odvrne mirno.

"Ali ji pošiljate kak pozdrav?" Radovedno ga pogleda pri teh besedah.

"Ako mislite, da to z moje strani ni vsiljivo, potem vas prosim, — ker ste se ponudili, — drugače si ne bi vzel te prostosti."

"Veste, gospod oskrbnik, zadnje dneve se zdim kot ujetnica. Dobro sem opazila, kako ste me ves teden opazovali. Bili ste pravi detektiv. Sedaj pa me morate tudi pohvaliti. Saj sem bila pridna."

"Kolikor mi je znano, da."

"Kolikor vam je znano? Več mi niste zaupali! Danes je v resnici moj prvi izlet!"

"To je zelo lepo, ako ste se kaj zmenili za moje besede! Vendar pa ponavljam še enkrat svojo prošnjo, da ostanete na cesti in ne greste sami v gozd."

"Velik okrutnež ste, g. oskrbnik Kraft, in to ni lepo."

In jezno mu obrne hrbet.

"To je vendar samo za vas dobro, milostljiva gospica!"

Gerta steče po stopnicah verande.

"Filister!" mu zakliče. "Adijo!"

Teče v park in kmalu izgine njegovim očem.

Zamisljen gleda za njo. Nikdar si ne bi mislil, da bo to graciozne dekle, ki je bilo polno nasprotstev in nerešenih vprašanj, kdaj gospodarica njegovih misli, in še tako naglo! Ni je mogel razumeti. Ali je bila v resnici tako brez srca, kot se je kazala, ali pa je hotela s tem prikriti globoko in občutljivo življenje? Saj je vendar toliko ljudi, ki svojo notranjo mehko zakrivajo z zunanjo grobostjo.

Kraft se v mislih mnogo peča z njo. Ako je čul, ali sanjal, njena sladka podoba se je zibala pred njegovimi očmi in poleg nje je Katarinina podoba polagoma bledela. Da, Gerti se ni bilo mogoče vstavljati, ako je le hotela. Videl je tudi, kako ji je bil všeč, kako se je trudila zanj, neprikrito je kazala svojo naklonjenost. Kak namen je imela pri tem? Prav gotovo si je hotela s tem preganjati dolgočas. Če pa iz tega ljubimkovanja postane resnica? Z ognjem se nikdo ne more igrati brez kazni, in bil je mož, ki ne bi dovolil, da bi bil vržen vstran, ko bi razvajeno dekle našlo boljšo igrano. Pri njem je bilo: ali — ali! In pri Gerti je moral biti na vse ri pripravljen. Da bi se z njim igrala — tega ne! Ni hotel biti igrača v njenih muhastih mislih. Ako mu je podarila svojo naklonjenost, tedaj je moralo biti to za celo življenje.

Imel je vtemeljeno upanje, da mu je dobra; to je videl v mnogih njenih pogledih. Pa tudi sam proti njej ni bil brezbržen. Pa vendar se je premagoval, da ni prišel v nasprotje s svojimi nazorji. Do sedaj je še vedno videl plot, ki ga je kot priprostega oskrbnika ločil od hčere njegovega gospodarja. In nikdar ne bi k njej dvignil svojih oči, če bi mu sama za to ne dala poguma.

(Dalje prihodnjič.)

STRAHOVITO POČETJE PODIVJANEGA PRETEPAČA

Pred celjskim malim senatom se je zagovarjal 22-letni, že predkaznovani delavec Edvard Grmovšek iz Globokega pri Brezicah zaradi uboja in lahke telesne poškodbe.

Edvard in njegov brat Avgust sta bila v nedeljo 12. marca v vinskem hramu Ivana Ureka v Veselem vrhu, kjer je bilo več fantov in kamor je slučajno prišel tudi Sušin Anton, tedanji hlapec Konstanjskega Mihaela v Dedji vasi. Fantje so v hramu pili vino. Vinjeni so se odpravili iz hrama oba brata Grmovška in Anton Sušin. Na potu proti Piršenburgu sta Grmovška v nekem gozdu na vsem lepeem brez vsakega povoda napadla Sušina, ga vrgla na tla in tepla vsak s svojim zaprtim nožem po glavi. Edvard ga je udaril na zatilnik, mu prebil kožo in izpulil pri tem šop las, ki so se pripelili za vijak, s katerim sta spojeni nožni platnici. Anton Sušin je izpovedal kot prič, da ga je Avgust Grmovšek hotel obdelati z odprtim nožem, da pa mu je Edvard svetoval, naj ga tepe z zaprtim nožem, češ: "Njega ni treba rezati, bova že dobila koga drugega, ki ga bova še bolj obdelala."

Pri tem dejanju sta Grmovška okrog 17. prišla v hišo Šelerjeve Terezije v Piršenburgu, kjer je vinotoč pod vejo. Sedla sta za mizo in naročila liter vina. Za isto mizo na drugem koncu so sedeli Zemljak Anton Cizelj Marija in domači hčerki Plevnik Ivanka in Marija. Družba je pila vino in jedla redkev s kruhom. Ponudili so tudi obema Grmovškoma, ki sta redkev sprejela in je dala. Edvard jo je nabadal z nožem, na katerem so se bili nalepljeni Sušinovi lasje. Začel je izzivati navzoče, češ: "Kdor si upa odstraniti z noža te lase, naj le poskusi!" Na vsem lepem se je obrnil proti bratu in mu dejal: "Čeprav si moj brat, si še lahko nočoj hladen." Ker to izzivanje ostali družbi ni kar nič ugajalo, so se dvignili. Anton Zemljak, Marija Cizelj in Marija Plevnik izza mize in odšli proti vratom. Ko so že odhajali v vežo, je Grmovšek Avgust izlil za njimi čašo vina. Edvard pa je planil izza mize, stekel za njimi in v veži brez besede udaril Zemljaka z zaprtim nožem na vrat pod desno uho. Zemljak in Cizelja sta nato hitro pobegnili v na-

sprotno spodnjo sobo, kjer sta sedela Gašper Kolar in Petančič Mihael. Ker se je obdolženec vrnil v prejšnjo gornjo sobo, sta Zemljak in Cizelja odšla domov. Gašper Kolar in Mihael Petančič sta v spodnji sobi dalje pila liter vina, ki jima ga je dala Šelerjeva. Petančič je namreč pred tem pripeljal z dvema kravama Kolarju voz kolja, ki sta ga že odložila. In nato postavila prazen voz vprego na Šelerjevo dvorišče pred hišo ter pustila pri vpregi 13-letnega Francea Kolarja za čuvaja. Po Zemljakovem odhodu je Petančič stopil v gornjo sobo, da bi pomiril Edvarda. Pogovarjal mu je povsem mirno, naj pusti Zemljaka, ker je dober fant. Tedaj je odprl sobna vrata Kolar, ki pa ni vstopil v sobo, marveč je kar iz veže gledal v sobo. Opazil je, da ima obdolženec obe roki vtaknjeni v žepu. Istočasno je slišal Petančiča zaklicati obdolženca zakaj jemlje nož iz žepa. V tem trenutku je Edvard z nožem v roki že planil v vežo, je mimogrede sunil Kolarja v glavo in mu na temenu prizadel 3 cm dolgo kožno vrezino. Nato je skočil iz veže na dvorišče ter se ustavil kakih pet korakov od vežnih vrat tik pred kravamata tako, da je bil obrnjen stran od hiše, da pa je po strani gledal nazaj. Za njim je prvi prišel iz veže Kolar, ki se je takoj polal k vozu in skušal sneti vozno ročico. Za Kolarjem je prišel Petančič, ki je že na pragu prejel od Kolarjevega sina bič in takoj nato stopil par korakov proti obdolženecu. Ko se mu je približal in ga skušal udariti z bičevnikom, je obdolženec z bliskovito naglico sunil z nožem nazaj v Petančiča, ki se je v hipu zleknil na tla in obležal v krvi. Po preteku nekaj hipov je Petančič za dobljeno poškodbo umrl.

Edvard Grmovšek je bil obsojen na 4 in pol leta ječe, na izgubo častnih pravic za dobo 4 let in v plačilo 405 Din pogrebne Jožefi Petančičevi. Dalje mora Grmovšek plačati Sušinu 100 Din za bolečine. Petančičeva vdova je bila z ostalimi zahtevki zavrnjena na pot civilne pravde.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik Zdrženih državih

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do "daj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje je leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno pravniti. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Safflic
Walsenburg, M. J. Rayuk
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevilč, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cleveland in Illinois)
Joliet, Mary Bamblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustia
North Chicago, Joe Zelenc
KANSAS: Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, J. Černe (for Pennsylvania, W. Va. in Maryland)
MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peschel
Excelsior, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vogel
Hibbing, John Porvč
Virginia, Frank Hrvatich
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan
Washoe, L. Champa
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strizha
Little Falls, Frank Maslo

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
OHIO: Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, Joan Kuzve
Youngstown, Anton Kikelj
OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coyardale in okolica, M. Rupnik
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Barberton, Frank Troha
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust
Pittsburgh, J. Pogacar
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kakeč
WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Bollich
Vank zastopnik izda potrdilo za sveto, katere je prejel. Zastopniku toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

JUGOSLAVIJA
preko
JUŽNE PROGE
"Solčna pot Atlantika"
NAJBOLJ DIREKTNA PROGA
VULCANIA 11. JULIJA in 20. AVGUSTA
(Najhitrejša motorna ladja na svetu)
SLIKOVITA PROGA PREKO GENOVE
15 UR ŽELEZNIŠKE VOŽNJE DO VAŠE DOMOVINE
REX (Najhitrejša ladja na južni prog) **C. SAVOIA** (Edino gyro-stabilizirana ladja sveta)
27. JUNIJA—3. JULIJA—18. JULIJA—1. AVGUSTA—8. AVGUSTA
Na vseh parnikih uživajte najboljšo hrano, ududno postrežbo in luksurjorno udobnost, radi katere je Italian Line postala glasovita.
Za informacije in rezervacije, obrnite se na kateregakoli pooblaščenega agenta ali na 624 Fifth Ave., New York City

ITALIAN LINE

BOJ MED TIGROM IN DIVJIM MERJASEM

Potopisni pisatelj, Maks Pomerišnik, opisuje svoje srečanje s tigrom na otoku Sumatra:

Prav blizu naše plantaže je nenavadno velik tiger že več mesecev delal prebivalstvu veliko škodo. Pobijal je zanične krave, koze in pse. V naši okolici je imel veliko izbire med divjimi svinjami in jeleni, kateri so iz bližnjih pragozdov hodili v bližino naše plantaže. Nismo neradi videli, če je tiger pospravil kaj jelenov, ki so delali veliko škodo, ker so glodali lubje drevesa, katero je jelenom zaradi mlečne sočnosti prava slaščica.

Neke noči pa je grdoba bila tako predzna, da je iz hiše enega izmed asistentov odnesel kar dva dragocena psa obnem. Višek nesramne predznosti pa je gotovo dosegel tisto noč, ko je v silno grozo obeh nočnih čuvajev stikal okoli tovarniških poslopj. Ta dva pa sta me zbudila šele, ko je zver odšla.

Tudi tokrat je kralj gozda odnesel s seboj eno sceno. Čudno pa je le to, da sicer tako glasni psi to noč niso nič lajali. Kmalu nato mi je nekdo naznanil, da je tiger blizu gozda pobil divjo svinjo ter jo zavlekel v goščavo. Šel sem po gledati in videl, da je tiger žival res pobral iz krdela divjih svinj, da pa stvar ni šla gladko in brez hudega boja.

Ljudem, ki so tam delali, sem naročil, naj ne poškodujejo sledov, ker sem drugo noč sklenil iti čakat tigra. Gospodar pragozda bo ponoči prav gotovo prišel k napajališču, ker je am mimotekel potok. Imel sem za to zverjad dobro "Manlicherico", ki mi je storila že marsikako uslugo. Danes naj se vnovič izkaže. Ze zgodaj pod večer sem bil tam na čakališču. Čas in komarje sem si preganjal s pipo. Pred menoj se je temno vzdigovala silna temina pragozda. Opice in ptice so delali okrog mene velik šunder. Zaslišal sem pokanje orehov z drevesa "heveja" nakar sem kmalu zagledal krdelo divjih svinj, ki se je pasla vedno bliže. Minilo je komaj 10 minut, ko je vodeči merjasec zapazil sled, po kateri je prejšnjo noč tiger vlekel vpljeno divjo svinjo. Na kratko se je oglašil in doslej mirno krdelo je v naglem diru izginilo v goščavo. To mi seveda ni bilo všeč. Kaj divjih svinj ne bo blizu! In vendar je bila ravno to največja dogodivščina. Mogočen črn merjasec je obstal in divje soihal. Začel je nekako lajati in klicati. Bil je ves divji. Strašno se je narepenil in narsnil. Sprva sem hotel ustreliti merjaseca. Toda ne! Ni nehal delati šundera. To bo privabilo tigra, ki menda te prilike ne bo zamudil. In res.

Kmalu sem zaslišal globoko in silno tigrovo renčanje. Bil je prav blizu v grmovju in je s svojim globokim basom naznanjal, da prihaja. Prihajal je prav kraljevsko, počasi z iztegnjenim repom in stegneno glavo. Krasna žival. Krasen mir! Glej, silno žrelo se je vnovič odprlo in iz njega je prihajalo novo grmenje, ki je globoko odmevalo. Čudovita je bila slika obeh zveri. V enem hipu so utihlele opice in ptice. Svojo puško sem že davno pripravil. Pred menoj pa je stal pogumni merjasec, ki je divje lajal in bil ves besen. Sedaj je še čas, merjasec! Beži! Podlegel boš!

Tiger se je bil medtem približal na 5—6 metrov. Prav nizko se je sklonil k zemlji, da bi skočil. Vsaka moja mišica, vsak moj živec je bil napet. Pomeril sem, ker nisem smel pustiti, da bi se bila spopadla. Tako bi ne bil mogel dobro streljati. Tiger je vnovič široko zazijal. Počakaj merjasec, pomagal ti bom! Ustrelim. Prepozno. Res, predolgo sem odlašal, preveč me je motila lepa slika. In vendar tiger ni skočil celega skoka. Strašno je zasopihal, nekajkratov skočil in bliskovito izginil v grmovje. Neverjetno merjasec pa je vkljub strelu obstal na svojem mestu. Bil je še bolj divji kakor prej in je še bolj besno koral zemljo. Morda sem pa zadel tigra. V tem se je njegovo grmenje vnovič oglašilo. Zopet je prihajal. Toda bil je besen in žrelo je imel široko odprto. Rep se mu je vlekel po tleh in obstal je pred merjasecem.

Nov strel. Tokrat je krogla zadela. Tigrov smrtni skok je bil najmanj 3 m visok. Votlo je zabobnelo, ko je mogočno truplo padlo na tla. Ni se več ganil. Zavriskal sem. Merjasec pa je s svojim krdelom izginil.

NAJVEČJA ŽIČNA VZPENJAČA

V kratke mbede otvorili prvi del žične železnice, ki bo vodila iz Cervina južno od Materhorna preko Theodulskega prelaza v Zermatt. Ta prvi del, ki vodi preko italijanskega ozemlja v višini 3000 m, je že pripravljen. Drugi del bo v višini 3323 m. prekorčnil Theodulski prelaz in se bo končal ob zaveščenju Princea Piemontskega. Otvorili ga bodo v poletju prihodnjega leta. Ta se priključuje na švicarski del, ki je prav tako že končan in se začneja s postajo Riffelalp. Naprava te vzpenjače nudi izredne težkoče, ker vodi preko enega največjih ledenikov v Evropi.

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

- 13. junija: Bremen v Bremen
Conte di Savoia v Genova
- 17. junija: Berengaria v Cherbourg
Manhattan v Havre
Normandie v Havre
- 20. junija: Europa v Bremen
Vulcania v Trst
Champlain v Havre
- 24. junija: Queen Mary v Cherbourg
- 27. junija: Lafayette v Havre
Rex v Genova
Aquitania v Cherbourg
- 30. junija: Bremen v Bremen
- 1. julija: Washington v Havre
Normandie v Havre
- 2. julija: Berengaria v Cherbourg
- 3. julija: Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genova
- 7. julija: Europa v Bremen
- 8. julija: Queen Mary v Cherbourg
- 11. julija: Saturnia v Trst
Champlain v Havre
- 15. julija: Manhattan v Havre
Normandie v Havre
- 16. julija: Aquitania v Cherbourg
Bremen v Bremen
- 18. julija: Rex v Genova
- 23. julija: Europa v Bremen
Ile de France v Havre
Berengaria v Cherbourg
- 25. julija: Vulcania v Trst
- 29. julija: Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

- 1. avgusta: Champlain v Havre
Bremen v Bremen
- 5. avgusta: Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
- 8. avgusta: Europa v Bremen
Rex v Genova
- 12. avgusta: Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg
- 13. avgusta: Ile de France v Havre
- 15. avgusta: Paris v Havre
- 19. avgusta: Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
- 20. avgusta: Vulcania v Trst
- 21. avgusta: Bremen v Bremen
- 22. Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genova
- 26. avgusta: Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre
- 28. avgusta: Ile de France v Havre
Europa v Bremen

Pišite nam za cene voznih listov
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York
stov, rezervacije kabin in pojasnila za potovanja.